

ZLATANU VAUDI V SPOMIN (1923 – 2010)

Skladatelj, dirigent in vokalni pedagog Zlatan Vauda je umrl v Beogradu 4. novembra 2010. Pokopan je 13. novembra na pokopališču Novo groblje v Beogradu, v Aleji zaslužnih občanov. Ta pomembni Slovenec je bil član Društva Sava od njegove ustanovitve. Aktivno se je udeležil dela v Društvu, posebej si ga bomo zapomnili po njegovem zavzemanju pri ustanavljanju vokalnega kvarteta Sava.

Rojen je 14. 1. 1923 v Šmarjeti (danes Pernice) pri Mariboru. Prvo izobrazbo v zvezi z glasbo ter godenjem je pridobil že v krogu družine. Neljubi dogodki na začetku druge svetovne vojne, leta 1941 so ga prisilili, da skupaj z družino zapusti Slovenijo in zatočišče poišče najprej v Gruziji, potem pa v vasi Stanovo pri Kragujevcu. Samo po zaslugi neverjetnih, srečnih okoliščin se je izognil streljanju 21. oktobra 1941.

S skladateljskim ter dirigentskim delom se je začel ukvarjati med vojno. Študij na glasbeni akademiji je vpisal leta 1947 v razredu Marka Tajčevića. Po končanem študiju se je izpopolnjeval na poletnih tečajih pri Hansu Swarowskem ter Hansu Jelineku. V teh kontaktih je spoznal avantgardne težnje toda ni jih

vklučil v lastno ustvarjanje. Njegova dela odražajo spontanost ustvarjalnega procesa, ki temelji na jasnih in preglednih pogledih ter melodijskih črtah, izniansiranem odnosu do ritma in stalnem iskanju novega harmonskega izraza.

V obdobju med 1952 in 1986 je bil dirigent in vokalni pedagog otroškega zbora RTB (Radio televizije Beograd). Repertoar zbora, v času ko je na njegovem čelu bil Zlatan Vauda, je obsegal veliko število del domačih ter tujih avtorjev in je daleč presegal okvire standardnega otroškega petja. Na sporedu zbora so se nahajala pomembna vokalno instrumentalna dela: Matevžev pasijon J. S. Bacha, Pomladna simfonija in Vojni rekviem B. Brittna, Pasijon sv. Luka K. Pendereckega. Poleg obveznosti pri pripravah radijskih oddaj je zbor nastopal tudi v operah, ki so jih izvajali na odru Ljudskega gledališča v Beogradu.

pesmi kakor tudi veliko število mešanih zborov. Drugo, zelo pomembno polje ustvarjanja Zlatana Vaude je komorna glasba: Pastele I in II za pihalni kvintet, Seanse I, II in III za klavirski trio od katerih je zadnja s spremljavo glasu, šest godalnih kvartetov, Dialog za oboo in violončelo, Aforizmi za klarinet, Sonata brevis za klarinet in klavir, številne solo pesmi in več ciklov za glas in klavir. Skladba pokošeni nasmehi na verze kitajske poezije za glas in pihalni kvintet je še posebej atraktivno in zanimivo delo. Orkestrski žanr je v delih Zlatana Vaude neprimerno manj zastopan. Med deli posebej izstopa Koncert za klarinet in orkester, treba je pa omeniti tudi Adagietto za pihalne instrumente, tolkala, klavir in harfo. Koncert za Klarinet in orkester je leta 1960 izvedel Zubin Mehta. Solistične dele je izvajal sijajen klarinetist Ernest Ačkun. Je avtor otroške opere Ježkova hišica na besedilo Branka Čopića.

France Mihelič, Kvintet, 1961

Opus Zlatana Vaude, ki še ni do konca raziskan, šteje skoraj 300 del med katerimi so najštevilčnejša zborovska. Napisal je okoli 70 otroških, zborovskih skladb, skoraj enako število aranžmajev ljudskih

Je dobitnik številnih nagrad Združenja skladateljev Srbije, kakor tudi Vukove nagrade za celotno življenjsko delo, kot skladatelj, dirigent in pedagog.

Beograd in cela Srbija si bodo zapom-

nili Zlatana Vaudo po številnih delih, predvsem pa kot izvrstnega poznavalca glasu in mojstra zborovskega zvoka. Člani Društva Sava pomnijo žlahtni zvok vokalnega kvarteta, ko ga je vodil. Bila so to čudovita doživetja polna čustev. Mojstrovsko je znal izbrati program, ko bo med člani vzbudil spomine na Slovenijo.

Vedel je, da bo pesem izvabila nasmeh, pa tudi kakšno solzo. Ponosni smo, da je Zlatan Vauda bil član Društva Sava in njegov obraz bo za vedno ostal v naših srcih.

Anica Sabo

Prevedel: Branko Zorko

OB 10-LETNICI VZPOSTAVITVE DIPLOMATSKIH ODNOSOV MED SLOVENIJO IN SRBIJO

Muzikal Showtime v Pozorišču na Terazijama

10. obletnica vzpostavitve diplomatskih odnosov med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo 06.12.2010.

Veleposlaništvo v Beogradu je v sodelovanju s Slovenskim poslovnim klubom v ponedeljek, 6. decembra 2010 v Pozorišču na Terazijama s predstavo muzikala Showtime v izvedbi English Student Theatre II Gimnazije Maribor, ter s sprejemom za povabljeni diplomatski zbor, predstavnike srbske države, člane Poslovnega kluba in druge Slovence živeče v Srbiji, zaznamoval desetletnico vzpostavitve diplomatskih odnosov s Srbijo.

10. obletnica vzpostavitve diplomatskih odnosov med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo 06.12.2010.

Vse prisotne je pozdravil veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu, gospod Franc But in je povedal, da je "vzpostavitev diplomatskih odnosov med Slovenijo in Srbijo, ki je po obdobju zastoja v medsebojnih odnosih spet odprla pot za bogato politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje med državama" in da je prepričan "da bo čez mostove, ki jih je

zgradilo dolgoletno življenje v skupni državi in nikoli niso bili porušeni, v prihodnje steklo še več »prometa« v obeh smereh."

10. obletnica vzpostavitve diplomatskih odnosov med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo 06.12.2010.

English Student Theatre II Gimnazije iz Maribora je ustanovljen pred dvajsetimi leti, kot ideja za drugačen pouk angleščine, ki je zelo hitro preseгла svoje okvire. Od svojega nastanka so izvajali številne znane muzikale, katere je spremljalo več kot 100 tisoč gledalcev. Začeli so z predstavami v šolskem amfiteatru, da bi nadaljevali na festivalu Lent v Mariboru, potem v Ljubljani, Zagrebu, Bolcanu. Njihov nastop v Beogradu ni bil prvi v Srbiji, so že nastopali na Spring festivalu v Kruševcu. Nam so se predstavili z izrednim izvajanjem točk iz mjuziklov: Mačke, Aladin, Levji kralj, Brilljantina, Občuti ritem, Zrušili vas bomo in Fantom iz opere, a vse skupaj v predstavi Showtime. Nič ni kazalo, da gre za amat-

10. obletnica vzpostavitve diplomatskih odnosov med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo 06.12.2010.

ersko skupino, niti izvajanje, niti kostumi – vse je bilo na zelo profesionalnem nivoju.

Pozorišče na Terazijama ni bilo dovolj veliko, da bi sprejelo vse, ki so si želeli ogledati predstave – zaradi tega so poleg večernje predstave upodobili dodatno popoldansko predstavo za učence I. beograjske gimnazije, ki so bili domačini Mariborčanom, kot tudi za učence Gimnazije Kruševac. S predstavo Showtime se je Maribor predstavil v najboljši luči, kot evropska prestolnica kulture 2012. Da je Maribor velikega srca in da ne pozabi tistih, ki so v težavah je pokazal mariborski župan Franc Kangler, ki je izročil ček na 40 tisoč

evrov, pomoč Maribora žrtvam nedavnega potresa. Izkupiček predstave za gimnazijce je bil namenjen Gimnaziji Kraljevo, ki jo je prizadel potres.

V gledališču je, poleg številnih drugih članov našega Društva, bil tudi Odon Vertovšek, najstarejši Slovenec v Beogradu, ki je maturiral na mariborski Realki davnega leta 1927.

Predstava mariborskih gimnazijcev je dvakrat v istem dnevu navdušila polno dvorano, pozdravljeni pa so bili z dolgimi aplavzi in vzkliki Pridite nam spet!

Mojca in Sašo Verbič
Vladimir Smole

INTERVJU - Tatjana Bukvič

V okviru Biltena je ustanovljena tudi rubrika „Intervju“. V vsaki številki bomo intervjuvali nekega člana. To bodo osebnosti, ki so na različne načine vplivale na oblikovanje Društva, potem tisti, ki aktivno sodelujejo v njegovem delu, ali na katerikoli drug način pozitivno delujejo v interesu Društva.

Tatjana Bukvič je prišla v Beograd kot učiteljica slovenskega jezika pod okriljem Ministrstva za šolstvo in šport RS. Potuje po jugu Srbije in vedno z nasmehom uči vse tiste, ki želijo obvladati jezik svojih prednikov in česar do sedaj iz različnih razlogov še niso imeli priložnosti storiti. Najbolj se posveča otrokom in mladim, poučuje pa tudi odrasle. Pripravlja mlade za nastope v društvu v Beogradu in Nišu. Prisotna je povsod, kjer je potrebno ohraniti in gojiti tradicijo, kulturo ter jezik med Slovenci izven matične domovine. Ta intervju je priložnost, da spoznamo učiteljico dopolnilnega pouka slovenščine, Tanjo.

Bralcem Biltena bi bilo zanimivo izvedeti kaj več o delu Slovenije, iz katerega prihajate!

Otroštvo sem preživljala na Štarskem, natančneje v Velenju. To je bilo mlado rudarsko mesto, ki je takrat mnogim družinam omogočalo dostojno življenje. Oče je bil rudar v rudniku lignita, mama delavka v Gorenju. Močna in napredna industrija, odprtost delovnih mest, množično priseljevanje delavcev iz republik Jugoslavije, vse to je mestu dalo poseben pečat. Čeprav ga obdajajo hribčki, Velenje ni bilo zaprto mesto. Mednacionalnost, medkulturnost nas je vse bogatila. Verjetno se mi je že takrat in

ravno zaradi tega razvil močan socialni čut do soljudi.

Od srednje šole dalje živim in delam (do nedavnega) v Ljubljani. Bralcem je mesto gotovo dobro poznano. Čeprav se v njem dobro počutim, ga ne jemljem za svojega, svojega pravzaprav nimam.

Kako ste se odločili za poklic učiteljice?

Še zelo mlada sem rada povedala, da bom bencinska sestra ali tovarišica. Bencinska zato, ker nisem znala povedati medicinska, tovarišice so bile današnje učiteljice. Sledila sem svojim ciljem, sedaj sem učiteljica slovenščine. Malo je k odločitvi pripomogla tudi moja učiteljica slovenščine v OŠ, ki mi je bila velika vzornica. Če že kot mlad človek veš, kaj bi rad postal, takrat slediš srcu ne razumu. Zato težko pojasnim, zakaj ravno učiteljica. Veselje do ljudi, življenja ..., mi je že bilo tako usojeno.

Slovenija pomaga, da se učenje jezika osmisli in udeleženi strokovno, kar je za vse, ki živijo izven matice, zelo dragoceno. Kako gledate na pomoč, ki jo dobivamo izseljenci?

Pred prihodom na to delovno mesto o izseljencih nisem vedela, razmišljala dosti. Bolj mi je bila poznana problematika priseljencev. Ponosna sem, da Slovenija spremlja svoje ljudi tudi izven njihove domovine. Seveda bi si želela, da bi bilo pomoči več.

Ure jezika so popularne in obiskane. Čeprav ste med nami kratek čas, nam opišite nekaj svojih izkušenj pri delu z otroki, mladimi v Društvu Sava.

Mladi so povsod enaki: radovedni, učljivi, nagajivi. Tako je tudi prav. Pedagogi imamo nekaj prijemov, skrivnosti, kako otroke pritegniti k delu. Tukajšnji so „lahke pleni“, saj imajo močno domačo podporo in motivacijo, to pa je učiteljici v veliko pomoč. Radi nastopajo, igrajo. Preko igre se učijo, čeprav tega sedaj še ne vedo.

Kakšni so vaši vtisi o Beogradu, društvih Slovencev, ljudi, s katerimi se srečujete?

Beograd me s svojo veličino, zgodovino, bogastvom neznansko navdušuje. Ure in ure se lahko sprehajam, ne da bi šla dvakrat mimo iste hiše, reka ljudi mi daje občutek, da nisem sama, prijazni pogledi in pozdravi mi dajo vedeti, da sem sprejeta, da sem na varnem, domačem. Podobno je v društvih. Prijetno se počutim, saj vem, da so mi ljudje pripravljeni pomagati, so veseli, da sem med njimi, znajo ceniti moje delo. Dobro sodelujemo, kar kaže na to, da smo povezani v skupni ideji ohranjanja materinščine in kulturne identitete.

V vsakem izvodu Biltena objavimo eno ljudsko pesem, ki jo kasneje ob posebnih priložnostih radi tudi zapojemo. Verjamemo, da je to eden od prijetnejših načinov ohranjanja bogate kulturne dediščine Slovenije. Katero pesem bi nam priporočili tokrat?

Zadnje vprašanje je navadno najtežje. Priporočiti med vsemi lepimi ravno eno, je težko. Ker pa sem po naravi veseljakinja, predlagam pesem Škrjanček poje, žvrgoli. Upam, da jo bomo skupaj zapeli večkrat in kmalu.

Anica Sabo

IX. REDNA LETNA SKUPŠČINA DRUŠTVA SLOVENCEV SAVA V BEOGRADU

Deveta redna letna skupščina DRUŠTVA SAVA je bila 27. septembra 2010 v dvorani na Višegradski 23 v Beogradu.

Predsednik skupščine, Željko Kljun je po pozdravni besedi povabil podpredsednike skupščine Vladimira Žnidarčiča in Vladimira Uršiča mlajšega ter sekretarko skupščine, naj zavzamejo svoja mesta, za zapisnikarja pa je predlagal Alenko Pivko. Na podlagi evidence verifikacijske komisije je predsednik ugotovil, da je na seji prisotnih 32 delegatov od skupaj 50-tih izbranih in da je število zadostno za nemoteno delo skupščine in njeno odločanje. Potem je pozdravil drugo sekretarko Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu gospo Sašo Ivanc ter druge navzoče goste.

Pred začetkom obravnave zadev po dnevnem redu, je

POROČILO O DELU DRUŠTVA SAVA V LETU 2009

Društvo Slovencev v Beogradu – Društvo Sava je bilo ustanovljeno z namenom ohranjanja nacionalne identitete, slovenskega jezika, kulture, običajev ter spodbujanja prijateljstva med srbskim in slovenskim narodom v Republiki Srbiji.

V skladu s temi cilji je društvo oblikovalo program za preteklo leto, ki je bil sprejet na skupščini 13. maja 2009. Program je bil v celoti objavljen v *Biltenu št. 11*. Glede na sprejeti program smo uresničili naslednje:

1. *Ohranjanje slovenskega jezika* – V letu 2009 je zahvaljujoč učiteljici Rut Zlobec dopolnilni pouk slovenskega jezika potekal po programu in vsi obiskovalci so bistveno izboljšali svoje znanje jezika. Dopolnilni pouk slovenščine redno podpira pristojno Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. Številni obiskovalci pouka slovenščine so se lansko leto udeležili različnih tečajev slovenščine v Ljubljani, Kopru ter drugih krajih Slovenije.

2. *Kulturne dejavnosti ter ohranjanje kulturne dediščine* – Skladno z osnovnimi opredelitvami svojega ustanavljanja ter obstoja je društvo v okviru kulturne dejavnosti uresničilo naslednje:

a) *Kulturni praznik* – Osrednja proslava Kulturnega dne v Srbiji je potekala v svečani občinski dvorani v Nišu, ki je organizirana v sodelovanju Veleposlaništva RS v Beogradu in slovenskega društva »France Prešern« v Nišu. Navzoče je pozdravil in jim čestital praznik veleposlanik Miroslav Lucić, nato pa so pevski zbor ter člani slovenskega društva v Nišu izvedli bogat umetniški program.

Kulturni praznik smo v Društvu SAVA v Beogradu zaznamovali s predvajanjem dokumentarnega filma o življenju in delu slovenskega protestantskega reformatorja in začetnika, in utemeljitelja slovenskega knjižnega jezika Primoža Trubarja. Film je s posredovanjem Centra za slovenščino prispevala Radio - televizija Ljubljana.

b) *Koncert Marjetke Popovski* je bil izveden 12. junija 2009. v gledališču »Beton hala teatar«, skladno s projektom ki ga je odobril Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Prepevanje prirejenih slovenskih ljudskih pesmi Marjetke

Popovski je tako navdušilo poslušalce, da je skupaj z njo kmalu pela skoraj cela dvorana.

c) *Koncert Komornega zbora IPAVSKA* iz Vipave, ki je dan pred koncertom na tekmovanju pevskih zborov »Mokranjčevi dani« v Negotinu nagraden z zlato prvo nagrado in spremljen z najvišjimi ocenami v medijih. Bil je to enkratni glasbeni dogodek, tako da je prava škoda da ni bilo možnosti za najem nekatere od osrednjih koncertnih dvoran ki bi pritegnile širšo beograjsko publiko.

d) *Martinovanje* je organizirala pevska skupina Pojoča družba, najmlajšimi učenci dop. pouka slovenščine in Ivan Debeljak na diatonični harmoniki. Prav tako pa družabno srečanje ne bi uspelo brez sodelovanja naših številnih zvestih članov, ki so poskrbeli vsak po svojih zmožnostih za prigrizek.

e) *Miklavž* – Naše najmlajše je tudi lansko leto obiskal Miklavž. Prireditelj, na kateri so nastopali učenci dopolnilnega pouka slovenščine z igrico »Gospod zajček in gospodična medvedka« je pripravila učiteljica Rut Zlobec.

Omenil bi literarni večer z zamejskim pisateljem Borisom Pahorjem.

Omenil bi prav tako predstavitev dokumentarnega filma o cerkvah v sestavi beograjske nadškofije avtorja Stipe Ercegovića iz Skupnosti Hrvatov v Beogradu »Tin Ujević«.

3. *Obiski pri sorodnih društvih in ustanovah*

a) Naši recitatorji so se 30. maja 2009 udeležili tradicionalnega tekmovanja v recitiranju slovenske poezije, ki ga je organiziralo društvo »Planika« iz Zrenjanina pod naslovom »Naša slovenska beseda«.

b) 2. Pleteršnikovega srečanja ljubiteljev slovenščine v Pišecah junija 2009 sta se poleg mladih članov udeležili tudi Dušanka Tomić in Pavle Jović. Bivanje v Sloveniji in neposreden stik z ljudmi je najboljši način za spoznavanje slovenskega jezika in kulture.

c) Naša Pojoča družba je pod vodstvom zborovodkinje Božice Toskić uspešno nastopila na Srečanju Slovenskih zborov v Subotici 27. septembra 2009.

4. *Športne aktivnosti in izleti* – Lansko leto so naši člani obiskali kulturno-zgodovinske spomenike vzhodne Fruške gore, ter ogledali Romuliano – cesarsko mesto rimskega imperatorja Gaja Valerija iz IV. stoletja ki se nahaja v vzhodni Srbiji. Skupina naših planincev se je pa poleti povzpela na Jalovec.

5. *Konferenca »Gradimo mostove«* v Novem mestu, ki sta jo organizirala Ministrstvo za zunanje zadeve in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, sta se udeležile naše članice Sara Herman in Sanja Ratković.

IX. vseslovenskega srečanja v Ljubljani, ki je bilo 2. julija v veliki dvorani Državnega zbora, se je udeležila naša predstavica Sara Herman.

6. *Nabava opreme* – Prostore Društva vsako leto opremljamo v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Zahvaljujoč donatorjem smo nabavili mizo za seje in 10 stolov.

Naj še dodam da smo skupaj z ostalimi slovenskimi društvi v Srbiji, zaključili postopek dajanja podpore elektorjem po prej veljavnih predpisih, izvoljeno je 31 elektorjev, kar pomeni da je zbrano 3100 podpisanih glasovalnih listkov. Potem je stopil v veljavo novi Zakon o nacionalnih svetih narodnih manjšin, tako da smo postopek morali iznova opraviti po novih predpisih. Bilo je to zelo naporno delo katerega so se udeležili člani predsedstva, elektorji, ter številni člani Društva med katerimi gre posebna pohvala Smole Vladimiru, Smole Dušanu in

Aleksandri Stepančić. Prav tako se zahvaljujemo na veliki potpori Veleposlaništvu RS v Beogradu.

Bilten

Za izdajo BILTENA so se trudili člani uredništva, lektorice, ter številni sodelavci.

Nadaljevali smo z rednim posredovanjem Biltena inštitucijam (Veleposlaništvu Republike Slovenije, Narodni biblioteki Srbije – 10 obveznih izvodov, NUK Ljubljana, ZRC SAZU, Kongresni knjižnici v Vašingtonu, EI SANU, Društvom Slovencev v Srbiji, BiH, Makedoniji...), članom in drugim.

Knjižnica in čitalnica Društva Sava

Knjižnica je kot darilo članov prejela 35 novih knjig, tako da je v letu 2009 bilo na voljo 687 naslovov. Zaradi pomankanja finančnih sredstev ni bilo možno realizirati načrtovanih nakupov. Z ozirom na to da je sedanji prostor za shrambo publikacij nezadosten in poln, potrebno je nabaviti nove knjižne vitrine.

Avdio in videoteka Društva Sava

Avdio in videoteka Društva Sava je v letu 2009 nabavila 120 naslovov glasbe, filmov, nadaljevanj in koncertov na CD, DVD, VHS in drugih nosilcih, tako da je v lanskem letu bilo vse skupaj 334 enot.

Beograd, 27. 09. 2010.

Predsedstvo Društva Sava

skupščina enoglasno odločila, da se bo o vseh vprašanih, ki so na dnevnem redu, glasovalo javno, z dviganjem rok.

Predsednik skupščine je predlagal naslednji dnevni red:

1. Sprejemanje zapisnika s VIII. redne letne skupščine.
2. Poročilo Predsedstva Društva o delu za leto 2009, skupj s poročilom o delu dopolnilnega pouka slovenščine, knjižnice in avdioteke.
3. Finančno poročilo za leto 2009.
4. Poročilo Nadzornega odbora o delu v letu 2009.
5. Sprejemanje načrta dela za leto 2010.
6. Sprejemanje finančnega načrta za leto 2010.
7. Usklajevanje s Zakonom o združenjih – sprejem sprememb in dopolnitev Statuta.
8. Verifikacija sprejema v članstvo Društva.
9. Članarina in plačevanje članarine.

10. Razno, predlogi in informacije.

Predlogov za dopolnilo dnevnega reda ni bilo, in je le-ta enoglasno sprejet. Potem je enoglasno sprejet zapisnik s VIII. redne seje skupščine.

Besedo je nato dobil predsednik društva g.Vladimir Uršič, ki je najprej pozdravil vse navzoče, potem pa predstavil poročilo o delu Društva v letu 2009, ki ga objavljamo v celoti. Poročilo Predsedstva društva o delu za leto 2009 je sprejeto z večino glasov in enim glasom proti.

Finančno poročilo je v okviru 3. točke dnevnega reda predstavil podpredsednik Društva Slobodan Jakoš, ki je navedel, da je poročilo sestavila Knjigovodstvena agencija Cenzus, ki sicer vodi knjigovodstvo za Društvo Sava. Predstavila je podatke o prihodkih Društva v letu 2009 od donacij in drugih oblik pomoči ter članarine. Povedal je, da so sredstva od članarine zelo skromna, glede na to, da veliko članov Društva ni plačalo članarine za

posamezna leta. Predstavil je podatke o stroških za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2009, gre pa za stroške najema prostorov, finančne storitve, vzdrževanje prostorov, nabavo pisarniškega materiala, fotokopiranje, tiskanje Biltena, poštne, interneta, stroške za organiziranje srečanj, stroške kulturnega sodelovanja in podobno. Finančno poročilo Društva za leto 2009 je sprejeto enoglasno.

Poročilo o delu Nadzornega odbora med dvema skupščinama je predstavila gospa Tatjana Gerić, ki je poudarila, da se je delo Društva Sava v letu 2009 uresničevalo v skladu z zakonom in statutom. Odbor je mnenja, da se je delo Predsedstva uresničevalo v skladu s statutom Društva, predvsem pa to, da so stroški narejeni racionalno tj. ekonomično, brez odvečnih izdatkov. Poročilo Nadzornega odbora za leto 2008 je sprejeto enoglasno.

Predlog načrta dela Društva v letu 2010, ki ga objavljamo v celoti, je predstavil g. Vladimir Uršič. Načrt dela za leto 2010 je enoglasno sprejet.

Predlog finančnega načrta dela Društva za leto 2010 je predstavil Slobodan Jakoš. Poudaril je, da treba ohraniti raven sredstev za tekoče poslovanje, nabavo inventarja in opreme za prostore, preskrbeti sredstva za izdajanje Biltena, kulturne aktivnosti in druge načrtovane namene. Sredstva za uresničevanje načrtov je treba pričakovati na podlagi sprejetih in odobrenih projektov in javnih razpisov ter od članarine in donacij. Finančni načrt Društva Slovencev Sava za leto 2010 je enoglasno sprejet.

Predsednik Društva Sava je po točki 7. dnevnega reda razlagal o nujnosti sprememb in dopolnitev Statuta Društva zaradi uskla-

NAČRT DELA DRUŠTVA SAVA ZA LETO 2010

Društvo Sava je ustanovljeno z namenom »krepitev prijateljstva med srbskim in slovenskim ter vsemi ostalimi ljudstvi na prostorih Republike Srbije« ob ohranjanju nacionalne in kulturne identitete. V skladu s tem Društvo v svoj načrt dejavnosti vgrajuje naslednje naloge:

1. Ohranjanje slovenskega jezika je gotovo najbolj pomembno za obstoj slovenskega ljudstva zaradi česa bo Društvo, tudi naslednje leto, podpiralo vse dejavnosti vezane na učenje jezika;

2. Kulturne dejavnosti ter ohranjanje kulturne dediščine
V skladu z osnovnimi opredelitvami Društva, smo po javnem razpisu za leto 2009 Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu posredovali 9 projektov, od katerih so sredstva odobrena le za projekt:

Koncert Pojoče družbe ki bo prirejen ob koncu leta;
Ostale kulturne dejavnosti se bodo morale udeležati iz sredstev za redno delovanje in donacij, in sicer:

- Proslava Kulturnega dne (že za nami);
- Koncert Mešanega pevskega zbora POMLAD, Novo mesto, obenem s proslavo Dneva društva (26. junija);
- Pevske skupine STUDENEC, Pivka. (september)
- Gledališka skupina iz Tuhinja (oktober);
- Udeležba na Koncertu slovenske pesmi in poezije v Novem Sadu (oktober);
- Martinovanje (november);
- Miklavž (december)

3. Zagotavljanje sredstev za redne dejavnosti Društva, srečanja, opremo prostorov, ter izvajanje drugih dejavnosti.

Beograd 27. 09. 2010

Predsedstvo Društva Sava

jevanja s določbami novega Zakona o združenjih ter da je prijavo o vsklajevanju potrebno vložiti Agenciji za privredne registre v Beogradu. Rok je 18 mesecev od dneva veljave omenjenega zakona, oziroma najpozneje do 22. aprila 2011. Združenja, ki do tedaj ne vložijo prijave, bodo po opravljenem postopku likvidacije izbrisana iz registra. Odločba o spremembah in dopolnitvah Statuta je sprejeta enoglasno.

NADZORNI ODBOR Društva SAVA v Beogradu je na svojem rednem sestanku dne 20. septembra 2010 v sestavi Tatjana Gerić – predsednik, Majda Pivko Stanilović član in Vida Popović član, sprejel naslednje

S K L E P E

1. Na podlagi poročila predsedništva Društva SAVA in na podlagi finančnega poročila o poslovanju DRUŠTVA SAVA v obdobju od 01. januarja do 31. decembra 2009, ki ga je izdelala knjigovodstvena agencija „CENZUS“ iz Novega Beograda, in ki je sestavni del teh sklepov z vsemi ustreznimi knjižnji tekom celega leta 2009 z razčlenjenimi dohodki in razhodki, je nadzorni odbor mišljenja da je knjiženje vsega zgoraj navedenega vzorno in pedantno vodeno po navedeni agenciji in predlagamo skupščini da sprejme to finančno poročilo.

2. Nadzorni odbor je mišljenja da je zbranega denarja na osnovi plačane članarine v lanskem letu bilo bolj uspešno, toda ne dovolj dobro, ter predlaga skupščini Društva da se apelira na člane da v večjem številu in redno vplačujejo članarino v blagajni Društva SAVA, ker je to na koncu vedno le v dobro samemu Društvu in njegovim članom za še boljše in temeljitejše delo za vnaprej.

3. Na podlagi vsega zgoraj navedenega NADZORNI ODBOR je mišljenja da je delovanje Društva SAVA v letu 2009 bilo zakonito in v mejah normativnih aktov Društva, ter pralaga Skupščini na temelju člena 19. Statuta Društva da to poročilo potrdi in sprejme.

V Beogradu,
20. septembra 2010

Predsednik: Tatjana Gerić
Član: Vida Popović
Član: Majda Pivko Stanilović

Poročilo po točkah 8. in 9. dnevnega reda je dal podpredsednik, g. Slobodan Jakoš, ki je poročal, da je od prejšnje seje do te vpisano 74 novih članov. Predsedstvo društva je predlagalo, da skupščina verifcira sprejem novih članov Društva.

FINANČNI NAČRT ZA LETO 2010

I Sredstva zaprosena pri Uradu vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu po predračunu za izvedbo programa rednega delovanja na javnem razpisu za leto 2010 znašajo 15.360,00 EUR.

II Prejeto od Urada vlade RS: 9.300,00 €

III Fiksni (nujni) stroški za leto 2010:

1) Najem prostorov	
a) Pisarniški prostor (12 x 585,00 €)	7.020,00 €
b) Dvorana za Kulturni dan, Dan društva in Martinovanje	450,00 €
c) Dvorana za letno skupščino	150,00 €
2) Telefon	300,00 €
3) Knjigovodstvene storitve Agencije »CENZUS«	500,00 €
4) Obiski društvom Slovencev v Srbiji	700,00 €
5) Pisarniški material	250,00 €
6) Poština	300,00 €
7) Internet	150,00 €
8) Vzdrževanje spletne strani	150,00 €
9) Čistilka	250,00 €
10) Čistila in higienski pripomočki	150,00 €
11) Bilten – grafično oblikovanje in tisk 2 številki	1.200,00 €
12) Redno delovanje avdio in videoteke – nabava omare za CD, DVD in VHS nosilce (300,- €), nabava novih naslovov (200,-€)	500,00 €
13) Redno delovanje knjižnice in čitalnice – nabava knjižne omare (1.500,- €) in nabava knjig (500,- €)	2.000,00 €
14) Priprava proslave Kulturnega dne, Dneva društva in Martinovanja	900,00 €
15) Udeležba dveh članov na X.Vseslovenskem srečanju	300,00 €

Skupaj: 15.270,00 €

Negativna razlika med nujnimi stroški in dodeljenimi sredstvi znaša 5.970,00 €, ki bo morala biti pokrita iz članarine in donacij.

PRESEDSTVO DRUŠTVA SAVA

Beograd, dne 27. 09. 2010

Skupščina je verifcirala sprejem novih članov Društva z zaključno zoporedno

številko 1389.

Predsednik skupščine je na koncu izrekel polno priznanje delu Predsedstva Društva in se zahvalil članom skupščine ter gostom za prisotnost in sodelovanje pri delu IX. redne skupščine Društva Sava v Beogradu, objavil je, da je zasedanje skupščine zaključeno ter povabil prisotne na pogostitev in druženje.

Vladimir Uršič, mlajši

„POJOČA DRUŽBA“ DRUŠTVA SLOVENCEV SAVA – BEOGRAD

Aprila se bodo dopolnila tri leta dejavnosti „Pojoče družbe“ v Društvu SAVA v Beogradu.

Idejo gospe Nuše Gerden, da v Društvu Slovencev ustanovimo pevski zbor, so zainteresirane pevke z veseljem sprejele. Pri iskanju dirigenta, je gospa Ivana Miljković poklicala svojo znanko Božico Toskić – zborovodkinjo, da bi jih naučila eno slovensko pesem. Delo z eno pesmijo se je nadaljevalo z drugo, tretjo in tako vse po vrsti do trideset narodnih pesmi. Posebej smo se ukvarjale za duhovnimi pesmimi. Tako smo ustanovile „Pojočo družbo“ – ženski pevski zbor, ki šteje 16 – 18 članic.

Začetek je bil skromen in nekoliko naporen. Vsaka naša vaja po 2 uri tedensko je prinašala boljše razpoloženje in napredek. Odločnost, da uspemo, je bila tako močna, da so ženske kljub svojim obveznostim prihajale več ali manj redno iz različnih, precej oddaljenih delov mesta. Tri mesece smo pele enoglasne in dvoglasne pesmi in smo že tedaj prvič nastopile s sedmimi pesmimi v dvorani pri katedrali Marijinega vnebovzvetja. Delo se je nadaljevalo vse bolj resno s petjem tro- in štiriglasnih narodnih pesmi v obdelavi in harmonizaciji kompozitorjev: Jurij Gregorc, J. Leskovar, M. Tomc, Gruber.

Tole so nekatere pesmi, ki smo jih pele na raznih svečanostih in proslavah v našem Društvu, v cerkvah v našem in v drugih mestih (Subotica, Novi Sad, Zrenjanin, Mladenovac): Kje so tiste stezice, So tičice zbrane, Regiment po cesti gre, Drežniška, Teče mi voudica, Če študent na rajžo gre, Škrjanček poje, Pa se sliš, Njega ni, Jutri bo v Celovcu semenj, Glejte že sonce zahaja, Prišla bo pomlad, Angelček varuh moj, Zabučale gore, Pozimi pa rožice ne cveto, Pri farni cerkvi, Oj Moravo, itd.

Od duhovnih pesmi smo pele pri mašah, ki jih je daroval nadškof msgr. Stanislav Hočevar – vsakič za Božič, Veliko noč,

Martinovo v kapeli Caritas in v drugih cerkvah, kot so cerkev Kristusa Kralja v Beogradu in katedrala v Vršču (na romanju).

Lansko leto (2010) smo imele deset nastopov (od 3 do 15 pesmi) na priložnostnih svečanostih v našem Društvu (Martinovanje, Dan državnosti, Dan kulture in končno novoletni koncert s 15 pesmimi). Poleg tega smo nastopale za Dan narodnih manjšin v gledališču „Madlenianum“ v Zemunu, v Mestni hiši v Subotici na proslavi, ki jo je priredilo slovensko društvo „Triglav“, v Mladenovcu v Selters banji (14 pesmi), na proslavi desetletnice mešanega pevskega zbora pri slovenskem društvu „Kredarica“ v Novem Sadu, v osnovni šoli Miloje Pavlović za dan otrok zaostalih v razvoju, v domu za ostarele Voždovac (koncert 14 pesmi), v Etnografskem muzeju za božično „Blagodejanje“ za otroke s posebnimi potrebami.

S pesmijo smo postale močnejše, saj nas spominja na otroštvo in mladost. V nam budi občutke veselja in žalosti. Skozi razne običaje in dogodivščine v pesmih doživljamo pomalo domotožje in hrepenenje po preteklem času.

Čeprav nismo več otroci, niti mlade, marveč starejše članice zbora (večinoma upokojenke), smo še vedno polne ljubezni, energije in poleta za petje. Zato naša „Pojoča družba“ zasluži vsako pohvalo.

Članice naše „Pojoče družbe“ smo: Dušanka Stefanović, Dušanka Tomić, Ivana Miljković, Marija Matković, Neva Milovanović, Milojka Simeunović, Nuša Gerden, Silvestra Raičević, Erika Koprivica, Nada Pomanić, Marija Galun, Ana Bijelić, Pavla Milovanović, Danica Marinković, Zdenka Grašić, Margareta Tadić, Eva Simić in zborovodkinja Božica Toskić.

Na koncu se zahvaljujemo za finančno podporo Uradu Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Božica Toskić

Prevedla: Pavla Milovanović

Pojem z veseljem

Odkar vem za sebe, rada pojem. Že kot otrok sva z očetom pela naše domače pesmi. Oče je igral na kitaro, jaz pa bisernico in sva lepo zabavala našo družino.

Ko sem hodila v osnovno šolo, sem pela v šolskem zboru. Petje mi je dalo krila za ugodne občutke.

Kasneje, ko sem odrasčala, je bila moja največja želja, da bi moj mož igral kak instrument. Želja se mi je izpolnila, kajti bil je poklicni glasbenik, igral je violončelo. Lepo je tudi pel in smo tudi v naši družini negovali petje. Takrat in tudi danes mi zvoki harmonike dajo neko lepo razpoloženje, rada tudi zaplešem.

Z velikim navdušenjem sem pristala, da pojem v klubu Slovencev. Uživam v petju naših slovenskih pesmi, ker me spominjajo na mladost. Že dolga leta ne živim v svoji domovini, in to od leta 1958 sem živela sedem let v Vukovarju, od leta 1964. pa živim v Beogradu. Moj rojstni kraj je Škofja Loka s tisočletno tradicijo.

Dvakrat na teden imamo pevske vaje, ob torkih in petkih. Vsakokrat se veselim s svojimi prijateljicami. Lepo se družimo, večkrat se tudi pogostimo in smo zelo vesele in srečne.

Ob raznih priložnostih nastopamo v Klubu, nastopale smo pa tudi uspešno v Subotici, Novem Sadu, Zrenjaninu, Vršču.

Marija Matković

SLOVENSKI POSLOVNI KLUB

Sestanek Slovenskega poslovnega kluba, 9. septembra 2010, v dvorani Atlantik/Pacifik hotela Continental Beograd je bil izjemno zanimiv. Predstavitve so imeli:

1. G. Ivan Nikolić, znanstveni sodelavec Ekonomskega inštituta v Beogradu na temo: Novi model gospodarske rasti v Srbiji.

2. G. Miodrag Zec, profesor Univerze v Beogradu. Tema: Ključna nesorazmerja

v srbskem gospodarstvu in predlogi za njihovo rešitev.

3. G. Milan Čulibrk, glavni urednik Ekonomist magazina, moderator sestanka, na temo: Izzivi ekonomske politike v letu 2011.

Na sestanku 7. oktobra 2010 v dvorani New York Club/ Piano Bar je imel zelo zanimivo predstavitev akademik profesor dr. Dragan Micić, internist-endokrinolog. Predaval je pod naslovom Menadžerji in tveganje presnovnega sindroma (debelost, zvišan krvni tlak, insulinska rezistenca, maščobne motnje). Prav tako je predstavil, kako preprečiti problem: Sistematski pregled – pomen za preventivo.

Sestanek Slovenskega poslovnega kluba, 18. novembra 2010, v dvorani Atlantik/Pacifik hotela Continental Beograd je bil izjemno zanimiv. Predstavitve so imeli:

1. G. Mladen Dinkić, podpredsednik vlade, Minister ekonomije in regionalnega razvoja Republike Srbije.

2. G. Franc But, Veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu.

3. G. Božidar Laganin, direktor Agencije za tuje investicije in promocijo izvoza SIEPA in

4. G. Igor Plestenjak, direktor Agencije za podjetništvo in tuje investicije JAPTI.

Vladimir Uršič

Naša slovenska potica

Društvo Slovencev Kula iz Vršca je 9. oktobra 2010 prvič organiziralo tekmovanje v peki slovenskih potic. V sodelovanju z Uradom Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, in s podporo Vlade AP Vojvodine in SO Vršac, je Društvo Kula ta dogodek organiziralo kot izjemen kulinarčni praznik, ki, med drugim, ima za cilj negovanje tradicionalne slovenske kuhinje. To je obenem tudi priložnost za zbiranje članov društev Slovencev iz Srbije in skupno druženje in zblíževanje. Pred tekmovalnim delom programa so gostitelji vse prisotne popeljali na obisk znamenitosti v Vršču. Za to priložnost so izbrane Lekarna na stopnicah, legat Paje Jovanovića in Vladičanski dvor Eparhije Banatske. Strokovni vodiči in dobri poznavalci teh institucij so ponudili veliko koristnih informacij in so odgovorili na številna vprašanja obiskovalcev.

V prijaznem okolju motela Veternica v Vršču, se je s smehom in s pesmijo začelo "sladko" tekmovanje. Propozicije tekmovanja zajemajo naslednje: 1. vsako društvo se lahko predstavi z največ štirimi udeleženci, 2. obvezno je priložiti recept, 3. prijavljeni tekmovalci dobijo geslo, ki se kovertira in se

odpre na koncu tekmovanja, 4. o zmagovalcu odloča strokovna žirija, katero sestavljajo profesorji – tehnologi za kruh in peciva Kmetijske šole v Vršču in 5. sledi podelitev nagrad in zahval. Obisk Vršca in celoten dogodek sta potekala v druženju, razgovoru in izmenjavi informacij o priložnostih, ki so del aktivnosti društev Slovencev v Srbiji. Odločba žirije je bila dočakana z aplavzom in z odobritvijo. Z ne malim presenečenjem smo sprejeli odločbo žirije, po kateri je prvonagrajena potica prav tista, ki jo je na tekmovanje prineslo Društvo Sava. Predsednik Društva Sava, gospod Vladimir Uršič se je zahvalil na nagradi in prijaznim gostiteljem izrazil pohvale za organizacijo te lepe manifestacije, katere se je udeležil tudi gospod Milan Predan, namestnik veleposlanika Republike Slovenije v Srbiji.

Odhod iz Vršca je bil zaznamovan z veseljem zaradi dosežene nagrade, še bolj pa smo bili veseli spoznanja, da ima slovenska skupnost v Srbiji zelo visoke potenciale, katere lahko podeli z vami, v najbolj pozitivnem smislu.

Anica Sabo

Prevedla: Snežana Goršek

PEVSKA SKUPINA STUDENEC PIVKA

Iz Pivke je v Srbijo prišel zelo zanimiv vokalni ansambel. Po gostovanju v Subotici je nonet Studenc 27. septembra 2010 v prostorih Društva Sava predstavil glasbeno bogat večer. Na repertoarju tega ansambla so različne pesmi. Program vsebuje umetniške duhovne in svetovne skladbe, radi pojejo predelave slovenskih narodnih pesmi, po lastnih besedah pa zapojejo tudi partizanske pesmi.

Ansambel Studenc nam je, med drugim, predstavil naslednje skladbe: Oče naš (Jože Leskovar), Slovo od gozda (Feliksa Mendelson), Znamenje (Fran Venturin), Počiva jezero v tihoti (Radovan Gobec), pa tudi veliko število predelav narodnih pesmi. Slišali smo prelepe narodne pesmi, kot so Dekle na vrtu (priredil Jože Leskovar), Še rožice so žalovale (priredil Vasilij Mark), O ti preburna ženska stvar (priredil Pavle Kernjak), Moja mati čuha kafe (priredil Aldo Kumar), Nocoj pa, oh nocoj (priredil Fran Venturin) in Čuk se je oženil (priredil Adi Danev).

ZAHVALA

Draga Pavla!

Najlepša hvala za vse dobro, poleg hrane in pijače pa krasno vzdušje in izjemno atmosfero, ki ste jo ustvarili za nas, ma saj ste izjemni gostitelji. Res ni bil noben problem prepevati in bi to človek počel kar naprej.

Ve ste tudi pridne, sigurne in prijetne pevke, saj ima vaše petje še posebno ceno in sporočilo, ki se ga mi, ki smo »doma«

včasih niti ne zavedamo in to je širiti in ohranjati med svojimi materni jezik in to tam, kjer tega ni, razen, če se sami izjemno ne potrudimo. Bravo.

Mi smo srečno pripeljali v Slovenijo, seveda smo na meji čakali uro in pol, saj so naši cariniki štrajkali. Upajmo, da ne bo hujšega, pa da se bo ta naša oblast končno kaj pogovorila z rajo. Bomo videli, kajne.

Kadarkoli pridete v Slovenijo, mor-

Zdi se, da ni potrebno poudarjati prisrčnih in dolgih aplavzov, s katerimi so prisotni izražali svoja stališča o tem ansamblu in njegovem petju. Treba je poudariti, da se v ansamblu, kakršen je vokalni nonet, podrazumeva skoraj solistično muziciranje vsakega posameznika. Skladnost delov, jasna dikcija in dinamična niansiranja skladb so prispevali h kvaliteti izvedenih del.

Po besedah članov noneta radi in pogosto pojejo Slovencem zunaj dežele. To je priložnost za druženje, nova poznanstva, pa tudi možnost da se v tujino prineseta toplota in lepota dežele. S takšnim prepričanjem so gostje prinesli veliko tradicionalnih daril, ki krepijo dušo in telo. Prinesli so nam domačega vina, pršut in sir, kar je z lepo pesmijo druženju dalo prepoznavno prijazen pečat. Imeli smo še eno priložnost, da preživimo večer v veselem vzdušju, ki dolgo ostane zapisano v duši vsakega, ki se je tega večera našel v prostorih Društva Sava.

Anica Sabo

Prevedla: Snežana Goršek

ate sporočiti, da se kaj dobimo in se podružimo, pa rečemo besedo ali dve, kajti vse take izkušnje in novi obrazi, novi, dobri ljudje ste izjemno dragoceni, saj se med seboj bogatimo in si zaljšamo življenje, ki itak, včasih kar prehitro mimo drsi.

Pri nas pada dež od kar smo se vrnili iz Srbije, kaj pa pri vas? Mogoče tudi vam pride prav tale pujske...

Prisrčen pozdrav, Lenči

SREČANJE SLOVENSkih PEVSKIH ZBOROV – SUBOTICA 25. septembra 2010

V Subotici se že sedmo leto srečujejo pevski zbori društev Slovencev iz Srbije in sosednjih držav ter pevski zbori iz Slovenije. Srečanja so se, tega leta, udeležili mešani pevski zbori društev: Triglav iz Subotice, Planika iz Zrenjanina, Kredarica iz Novega Sada, Pojoča družba iz Beograda in Prekmurska godba Bakovci. Srečanja se je, v imenu Veleposlaništva Republike Slovenije udeležil pooblaščen minister gospod Milan Predan z soprogo gospo Darko Zvonar-Predan.

Člani Društva Sava smo svoje potovanje proti Subotici, začeli veselo, s pesmijo, ki se je nadaljevala na Pališkem jezeru z domačini in drugimi udeleženci. Koncert je bil v prelepi subotički Mestni hiši. Ta stavba nas vsakokrat navduši z svojo lepoto. Srečanje se je začelo z pozdravno besedo Igora Raceja predsednika Društva Triglav, skozi program pa nas je vodil Geza Kovač. Gospod Kovač je povedal „da vse nas združuje ljubezen do petja, slovensko zavest pa skušamo utrditi in oplemeniti z domačo pesmijo, saj srce najlepše ljubi, moli in poje v domačem jeziku“.

Najprej so zapeli domačini, ob spremljavi pianistke, profesorice Kristine Mate, in sicer smo slišali Bethovnovno Odo radosti, Beri, beri – ljudsko pesem iz nadiške doline, Po jezeru, Beli cvet – iz filma *Moje pesmi, moje sanje* in Ešče sam edno nauč – porabsko ljudsko pesem. Nastop Subotičanov je zaključila

Dijana Miškolic s pesmijo Ave Marija v svojem maternjem jeziku, madžarščini.

Pojoča družba Društva Sava iz Beograda, ki jo vodi gospa Božica Toskič je zapela melodije: Angelček, Pozimi pa rožice ne cveto, So tičice zbrane, Zabučale gore, Zvedel sem nekaj in Oj, Moravo.

Mešani pevski zbor Društva Slovencev Planika iz Zrenjanina vodi profesorica Danijela Avram. Za to priložnost so pripravili: Dona nobis pacem – Kerenji Dora, Da bi biva liepa ura – koroška ljudska, Tam kjer murke cveto – bratov Avsenik in Tancuj, tancuj – slovaško ljudsko pesem v priredbi Jožeta Leskovarja.

Iz Novega Sada je prišel mešani pevski zbor Društva Kredarica z zborovodkinjo gospodično Dunjo Huzjan. Oni so zapeli Pevca – Antona Foresterja, Gorenjsko zdravljico – harmonij Matej Hubad, Slovenska dežela – Benamina Ipvca in Slovenija, mati – v priredbi Hermana Kjuderja.

Naslednja je nastopila pevka skupina Studenec iz Pivke, v kateri pojejo pevke in pevci iz kar štirih občin: Pivke, Postojne, Ilirske Bistrice in Pirana. Umetniška vodja skupine je Irena Rop.

V repertoarju skupine so umetniške skladbe domačih in tujih avtorjev, sakralne, partizanske, najraje pa prepevajo priredbe ljudskih pesmi. V Subotici so nastopili s skladbami: Znamenje – Fran Venturini, Nocoj pa, oh nocoj – Gustava Ipvca in Ambroža Čopija, Dekle na vrtu – ljudska v priredbi Jožeta Leskovarja, Planinska roža – Gustav Ipavec in Ambož Čopi ter Čuk se je oženil – ljudska v priredbi Adi Danev.

Konec programa je zaznamoval nastop mladih glasbenikov, ki prihajajo iz Prekmurja. Prekmurska godba Bakovci šteje petdeset članov. Izvajajo sodobno glasbo, prireditve popularnih uspešnic, pa tudi koračnice in polke. Njihov dirigent je Željko Ritlop. Dan pred koncertom so imeli čudovit nastop na mestnem trgu v Subotici, kjer so se predstavili Godba na pihala in mažoretke.

Po končanem uradnem delu programa se je nadaljevalo druženje v Dijaškem domu s pesmijo in plesom. Nekateri člani Prekmurske godbe so zaigrali in mi smo zaplesali polko.

Na koncu slovo, z upanjem da se bomo srečali naslednje leto na istom mestu.

Mojca in Sašo Verbič

MARTINOVANJE - foto predstavitev

Martinovsko veselico smo v Društvu Sava praznovali tudi letos. S posebnim zadovoljstvom smo pozdravili njegovo ekselenco Franca Buta, novega veleposlanika Republike Slovenije v Srbiji ter gospoda Milana Predana, pooblaščenega ministra, ki se je praznovanja udeležil skupaj s svojo družino. Dobrodošlico so jim, s svojimi nastopi, zaželeli Pojoča družba in Ivan Debeljak, kot moderator, Saša Gruden ter učenci dopolnilnega pouka slovenščine. Kot je to tudi sicer običajno, je v prostorih odmeval smeh, čutila se je obilica veselja, majolke so bile polne vina, posebno pa smo bili počaščeni z že tradicionalnim darilom cvickom, ki nam ga vsako leto prinese izjemno dobrodošel gost v našem Društvu, beograjski nadškof msgr. Stanislav Hočvar.

Uredništvo

Foto: Branko Zorko

X. GRUDENIJADA

Od 27. do 29. avgusta 2010 smo se v Ljubljani zbrali člani družine GRUDEN na X. GRUDENIJADI, kot smo imenovali naša druženja.

Potomci velike družine Gruden iz Nabrežine nad Trstom, raztreseni po svetu, smo sprožili akcijo leta 1982 za zbiranje in "spoznavanje" familije in je I. GRUDENIJADA bila 1984 v Ljubljani, s 47 udeleženci. Že naslednja, v Beogradu 1986, je zbrala 75 članov. Otroci odraščajo, se poročijo, rojevajo se novi Grudni. Ampak se tudi osipamo. Vendar nas je na srečanjih vedno več. Na desetem, v Ljubljani, nas je bilo 127 iz Srbije,

Črne gore, s Hrvaške, iz Slovenije, Italije, Švice, Nemčije, z Nizozemske, iz Avstrije, ZDA.

To je bilo čudovito srečanje, polno lepih čustev. Obiskovali smo Ljubljano, se povzpeli na Grad, jadrali po Ljubljani, peli, plesali. Bili smo zelo opaženi med Ljubljančani, kot ena harmonična in vesela družina. Najstarejši udeleženec je imel 74 let, najmlajši pa 6 mesecev. Naslednja GRUDENIJADA bo v Srbiji leta 2013. Že zdaj se je vsi veselimo.

Saša Gruden

Prevedla: Snežana Goršek

OTROŠKI KOTIČEK

KVIZ O SLOVENIJI V NIŠU

V soboto, 29. 10. 2010, je Društvo Slovencev France Prešeren že drugič organiziralo kviz za otroke. Na pobudo društva v Nišu je kviz vodil Darko Hederih. Na kvizu so sodelovali otroci, stari od 12 do 18 let, iz Novega Sada, Subotice, Beograda, Zrenjanina, Vršca in Niša. Vloga učiteljic dopolnilnega pouka slovenščine (Tatjana Bukvič, Barbara Goršič in honorarna učiteljica Vera Popović) je bila, da v društvih, kjer poučujejo, izberejo po dva udeleženca in ju seznanita z literaturo, ki jo je posredovalo društvo. Poleg tega so učiteljice spremljale otroke v Nišu in bile zadolžene za pripravo in izvedbo kulturnega programa. Finančno izvedbo projekta je omogočil Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Namestitev v hotelu in pot učiteljic je financiral Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Vprašanja na kvizu so bila z naslednjih tematskih področij: zgodovina, zemljepis, šport, kultura in jezik. Otroci so bili razdeljeni v osem skupin. V vsaki skupini sta bila dva učenca, ki sta tekmovala v štirih sklopih: Resnica ali laž, Na prvo ali na drugo žogo, Od 5 do 0, Abeceda.

Namen kviza vidiva v tem, da otroci in gledalci ocenijo svoje znanje o Sloveniji, se ob tem tudi naučijo nekaj novega, hkrati pa jim udeležba na kvizu nudi možnost samoevalvacije, učiteljicam pa kviz daje vpogled v znanje učencev in hkrati nudi nove izzive in ideje o tem, katere vsebine bi bilo v prihodnje potrebno še

obdelati ali poglobiti. Hkrati kviz spodbuja samorefleksijo pri učencih kot tudi učiteljih. Ob pravilnih odgovorih učenci dobi-jo vzpodbudo, postanejo učno radovedni, nepravilni odgovori pa so lahko v bodoče predlogi za obravnavo vsebin, ob katerih so imeli občutek, da jih pomanjkljivo obvladajo.

Skupinska dinamika je ob taki dejavnosti močna, spodbuja se aktivnost učencev in delitev odgovornosti. Prav tako, gledano s sociološkega vidika, krepi taka oblika sodelovanja odnose med učenci, ki obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine, je priložnost za druženje in izmenjavo mnenj.

Tokratnega kviza so se udeležile tudi štiri učenke dopolnilnega pouka slovenščine iz Društva Sava v Beogradu. To so bile: Sara Trkmić, Ivana Pavlović, Sandra Stanojčić in Sara Krstić. Starejši dekleti sta osvojili prvo nagrado, čestitamo!

Barbara Goršič in Tatjana Bukvič

MIŠKA JE ŠLA K ČEVLJARJU

Skupinica otrok, ki obiskuje dop. pouk slovenščine v nedeljo, je ustvarjala ob branju ljudske pravljice Miška je šla k čevljarju. Po lastnem navdihu so nadaljevali zgodbo.

NEKOČ JE BILA MIŠKA, PA JE LEZLA SKOZI PLOT, PA SI JE TREBUŠČEK PRETRGALA.

POTEM JE ŠLA K ČEVLJARJU IN GA PROSILA, DA BI JI TREBUŠČEK ZAŠIL.

ČEVLJAR JE REKEL: »DAJ MI MASTI!«

POTEM JE MIŠKA ŠLA K SVINJI IN JE REKLA: »DAJ MI MASTI!«

SVINJA PA JE REKLA: »DAJ MI KORUZO!«

POTEM JE ŠLA MIŠKA H KORUZI IN JE REKLA: »DAJ MI EN STORŽ!«

KORUZA PA JE REKLA: »MORAŠ MI DATI MLEKA, DA BOM ZRASLA!«

MIŠKA JE ŠLA H KRAVI IN JE REKLA: »DAJ MI MLEKO!«

KRAVA PA JE REKLA: »DAJ MI KRME!«

MIŠKA JE URNO VZELA KOSO IN ŠLA KOSIT TRAVO. NATO JE DALA KRAVI TRAVO, KRAVA JE DALA MLEKO, Z MLEKOM JE POŠKROPILA KORUZO, KORUZA JE DALA KORUZNI STORŽ, STORŽ JE DALA SVINJI, SVINJA JI JE DALA MAST, Z MASTJO JE TEKLA K ČEVLJARJU IN ČEVLJAR JI JE ZAŠIL TREBUŠČEK.

POTEM JE MIŠKA ŠE ENKRAT LEZLA SKOZI PLOT IN SI JE SPET TREBUŠČEK PRETRGALA ...

Miška se je prestrašila in začela jokati. Slišal jo je miško Bucko.

»Gospodična miška, kaj pa tako milo jočete, kaj se je zgodilo?«

Miška mu odgovori: »Pretrgala sem si trebušček!«

Miško ji reče: »Pomagal vam bom.«

Potem Bucko hitro dvigne miško v naročje in jo odnese k čevljarju.

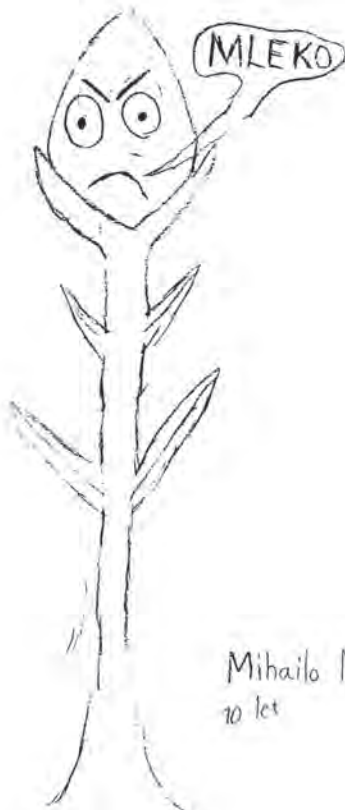
Čevljar zahteva: »Daj mi niti!«

Miško je pomislil, kje bi dobil nit. Spomnil se je na staro babico. Ta je imela doma veliko pisanih niti. Previdno se je po miše splazil v babičino hišo in iz omare vzel pisane niti. Zdaj je čevljar lahko zašil miški trebušček. Trebušček je bil lepo pisan, saj je čevljar uporabil vse barve.

Miško in miška sta postala velika prijatelja, skupaj sta lazila naokoli in iskala hrano.

Nekoč sta prijatelja spet lezla skozi plot in ...

Maja, Sandra, Jože, Marko, Mihajlo

JEZIKOVNI KOTIČEK

Jêzik, jezika, jeziku, jêzik, jeziku, z jezikom...

Dva jezika, dveh jezиков, dvema jezikom,
dva jezika, dveh jezikih, z dvema jezikom

Trije jeziki, treh jezиков, trem jezikom,

tri jezika, treh jezikih, s tremi jeziki

Skratka: jezikovni kotiček

Kako izgovoriti posamezne srbske grafeme

V primerjavi s slovensko, ima srbska abeceda pet črk več: ć, dž, đ, lj, nj.

ć — zaznamuje glas, ki je po artikulaciji podoben slovenskemu č; najkrajše in najbolj enostavno navodilo za izgovor glasu ć pravi: ć je mehki č. Slovenci pogosto ne ločijo ta dva glasova, oz. izgovarjajo samo č,

dž — je v srbsčini dvočrkje. Slovenci ga poznajo kot kombinacijo črk *d* in *ž*, na primer v besedah *džezva*, *džez*, *džamija*, *džip* ipd, izgovarjajo ga tudi v besedah tipa *učbenik*, *učbeniški*. V srbskih križankah torej dž sodi v en kvadratak, v slovenskih pa v dva.

V nekaterih izpeljankah, npr. *nadživeti*, *odživeti*, *podžupan*, se kombinacija *d* in *ž* bere ločeno, kot dva glasova in ne kot en glas dž. To je bolj opazno, če takšne besede napišemo v cirilici, kjer je bolj očitna razlika v izgovoru поджупан v primerjavi z цезва.

đ — zaznamuje glas, ki je podoben slovenskemu dvočrkju dž; kot za glas ć, velja navodilo: đ je mehki dž.

lj — je v srbski abesedi dvočrkje in se izgovori kot en sam glas, mehkejše kot ločena slovenska *l* in *j*. To, da gre za en glas, je bolj opazno v cirilici: Лубљана.

nj — je v srbski abesedi dvočrkje in se izgovori kot en sam glas, mehkejše kot ločena slovenska *n* in *j*. Tudi to je bolj opazno v cirilici: сањати.

V nekaterih tujih besedah, npr. *injekcija*, *konjugacija*, *konjunktivitis*, se kombinacija *n* in *j* bere ločeno, kot dva glasova in ne kot en glas nj. Primerjajte v cirilici: сањати in ињекција.

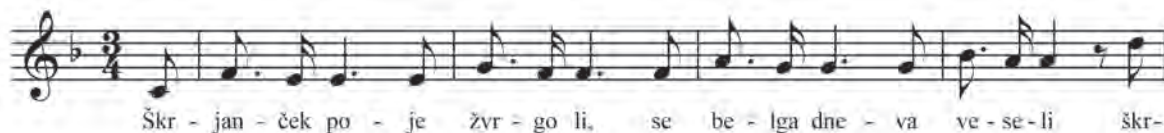
Maja Đukanović

Za vso pomoč se prisrčno zahvaljujemo donatorjem:

Zoran Ulić
Milan Pejčić

SLOVENSKE LJUDSKE PESMI

Škrjanček poje, žvrgoli

Škrjanček poje, žvrgoli,
ker tebe, kmetič gor budi:
"Le vstani in pa pojd' kosit,
ker se že dela svit."

© 2011 Anica Sabo

Škrjanček poje, žvrgoli,
ker tebe, kmetič, gor budi:
"Le vstani in pojd' orat,
ker čas je žito s'jat."

Škrjanček poje, žvrgoli,
ker tebe, dekle, gor budi:
"Le vzemi srp pa pojdi žet,
ker žito zrelo je."

SLOVENSKE NARODNE JEDI

Predstavljamo slovenske narodne jedi, ki so po etnoloških virih in podatkih sestavni del materialne kulture slovenskega naroda oz. del naše kulturne dediščine. Po nastanku, pomenu in značilnostih, te jedi razlikujemo od danes, pogojno povedano, splošno bolj znanih sodobnih receptov meščanske in internacionalne kuhinje. Neredko so posamezne narodne jedi nastale v zvezi z različnimi ljudskimi običaji in praznovanji. Jedi bodo predstavljene po slovenskih pokrajinah kjer so nastale, kadar je o tem dovolj gotovih krajevnih virov. Prizadevali si bomo v vsakem primeru slediti avtentičnosti receptov, čeprav posamezni tudi ne bi bili popolnima v skladu s sodobnimi zahtevami zdrave prehrane.

Krompir z bohinjским sirom

Sestavine: 2 kg krompirja, 5 dag olja, poliv: dve jajci, 2 dl kisle smetane, 15 dag bohinjškega sira, sol.

Krompir skuhamo, olupimo in zrežemo na listke. V kozico ali pekač denemo pol olja in nanj polovico krompirja. Polijemo ga s polovico poliva, nato dodamo še drugo polovico krompirja in polijemo z ostankom olja in z drugo polovico poliva. Postavimo v pekač, da dobi lepo zapečeno skorjico.

Poliv: v razžvrkljana jajca vmešamo smeta-

no in nariban sir. Solimo toliko, da s polivom solimo tudi krompir.

Jetra s smetano

Sestavine: 1,5 kg telečjih ali svinjskih jeter, 10 dag prekajene slanine, 2 čebuli, 3 stroki česna, vejica timijana, sol, lovorov list, 8 dag olja za pečenje, 1 žlica moke, sok pol limone, 2 dl smetane.

Jetra pretaknemo s slanino in pečemo z na debelo narezano čebulo, stroki česna, vejico timijana in lovorovim listom. Že skoraj pečena osolimo. Pečena jetra vzamemo iz posode, ostanek pomokamo, zalijemo z vodo ali juho, dobro prevremo

in pretlačimo. Dobljeno omako zlijemo v kozico, ji dodamo limonin sok, smetano in sol ter zlijemo po pečenih jetrih.

Jabolčna čežana

Sestavine: 2 kg jabolk, 4 dag masla, 4 dag drobtin, 2 dag masla za praženje, cimet, sok in lupina 1 limone, sol, 10-15 dag sladkorja. Jabolka olupimo, jim izrežemo peščiče in jih skuhamo v sladki vodi z limoninimi lupinicami. Kuhana pretlačimo, primešamo maslo, prepražene drobtine, cimet, malo soli, sok ene limone in sladkorja po okusu.

Danijela Stojnić

Mladi v akciji

Program Evropske prostovoljne službe je namenjen mladim iz vseh delov Evrope, ki so stari do 30 let in kateri bi z lastnim družbeno koristnim delom želeli pokazati in izboljšati svoje znanje iz različnih območij delovanja. Skozi sodelovanje v programu mladi lahko spoznajo nove narode in kulture in se na ta način seznanijo z državami gostiteljicami.

Bil sem gost Mladinskega centra v Črnomlju, ki je 9 mesecev bil moj delovni prostor. Center je kotichek za sestajanje mladih in v njem se nahajata internet klub in knjižnica, obstaja pa tudi možnost organiziranja različnih delavnic. Ena med možnostmi Centra je tudi Klub Belokrajinskih študentov, kateri ponuja pomoč pri organizaciji lokalnih športnih, kulturnih in zabavnih manifestacij (kot sta folklorni festival Jurjevanje in Šengen festival).

Bivanje v Beli Krajini sem uporabil in za prostovoljno delo v Varstveno delovnem centru v Črnomlju. Delal sem z mladimi

s posebnimi potrebami, ki so starejši od 18 let. Vsakodnevne aktivnosti v Centru so bile zasnovane na zagotavljanju pomoči članom centra v različnih aktivnostih, katerih namen je njihova lažja integracija v družbeno skupino.

Izkoristil bi priložnost in se zahvalil splošnem kolektivu Varstveno delovnega centra čigar vodja je Zdenka Vrlinič na podarjeni priložnosti in zaupanju ter za vse, česar sem se naučil v sodelovanju z njimi. Zahvalili bi se tudi dobrim prijateljem, članom Centra na čudovitem sodelovanju in družbi.

Vsem, ki so zainteresirani, imajo dovolj prostega časa in predvsem dobro voljo, iz srca priporočam evropski program Mladi v akciji.

Program s to vsebino vas bo zagotovo obogatil z novimi spoznanji o sebi in drugih, kar pa je, priznajmo, največje bogastvo.

Dane Radak

Prevedla: Bojana Vuković

80 LET DELOVANJA KNJIŽNICE PAVLA GOLIE V TREBNJU

Pred več kot 80 leti je v Trebnju začelo delovati Bralno društvo s svojo knjižnico, prva javna knjižnica je bila ustanovljena leta 1931 v okviru društva Sokol, leta 1962 pa je preimenovala v Ljudsko knjižnico. Današnje ime nosi od leta 1983, po trebanjskem pesniku, dramatik, prevajalcu in publicistu Pavlu Golii (Trebnje 1887 – Ljubljana 1959), tvorcu znamenitega fantka Jurčka. Knjižnica danes, s svojimi krajevnimi knjižnicami na Mirni, v Šentrupetru in Mokronogu, in skladom, ki zajema več kot 92.000 publikacij, ne predstavlja samo knjižnega zaklada, temveč je tudi informacijski, družbeni in kulturni center, namenjen vsem generacijam in družbenim slojem.

Svoj jubilej je knjižnica obogatila z objavo zbornika posvečenega osemdesetletnici delovanja Knjižnice Pavla Golie v Trebnju. Na več kot šestdesetih strani besedila, lepo ilustriranih, se seznanimo z razvojem knjižnice skozi čas, z njenim delom z uporabniki, organiziranjem prireditev in kulturnih dogajanj, zaposlenimi, krajevnimi knjižnicami im domoznanskimi dejavnostmi, kar ponosno poudarjajo. Predvsem je zanimivo poglavje v Zborniku o prvih knjižničarjih in prostovoljcih, ki so delali v knjižnici, katero je s svojimi spomini obogatila Ribničanka Nuša Juvanc Gerden, ki že dobrih pet desetletij živi v Beogradu in je priljubljena članica Društva Sava, od njegove ustanovitve naprej. Njeno nadahnjeno besedilo Postala sem knjižničarka objavljamo v celoti:

“V začetku leta 1950 so v Radencih organizirali knjižničarski tečaj, na katerem smo se zbrali mladi iz vse Slovenije, ki smo bili pripravljeni delati v knjižnici, pa tudi organizirati knjižnice v svojih domačih krajih. Delo je bilo kar intenzivno, saj smo se v treh tednih naučili najnujnejšega: kako urediti knjižnico, voditi inventarno knjigo, opremiti knjige, kako delati z bralci in še mnogo drugega.

Ko sem se po treh tednih vrnila domov, sem se takoj latila dela. V Trebnjem smo organizirali knjižnico s pomočjo krajevnega in mladinskega odbora. Prostore smo dobili v prosvetnem domu. Tam, kjer so zdaj toaletno prostori, sta bili dve majhni sobici in v njih smo začeli: Pungartnikovi fantje so nam naredili odprte police, imeli smo eno mizo in nekaj stolčkov. Prve leposlovne knjige smo prinesli mladinci od doma. Veliko jih je bilo tudi od mojega starega očeta Avgusta Juvanca iz Ribnice, ki je dal vezati tudi enega prvih slovenskih literarnih časopisov Ljubljanski zvon.

To je bila takrat redkost (pred leti, ko sem obiskala knjižnico, sem ga še videla). Prišlo je nekaj zelo starih knjig v starinski slovenščini in tudi nekaj v hrvaščini. Iz političnih organizacij so prišle tudi propagandne brošure. Prve nove knjige pa sem dobila od Cankarjeve založbe.

Še vedno se spominjam, s kakšnim navdušenjem sem napisala prve signature in knjige postavila na police. Bilo jih je dvajset z brošurami vred. Toda do konca leta smo zbrali že več kot sto knjig, ki so bile z različnih področij. Knjižnica je bila odprta dvakrat na teden po dve uri. Bralci so bili predvsem mladinci. Med prvimi, ki so prihajali v knjižnico, so bili: France Režun, Barica Bedeković (sedaj Bukovec), Miha in Božo Pungartnik, pa Viki Burnik, Janez Bukovec, Ivan Novak in drugi. Na osnovni šoli sem imela krožke, na katerih sem vzpodbujala otroke, naj pridejo v knjižnico, kjer bodo lahko brali in risali. Članarine ni bilo pa tudi jaz nisem dobivala nobenega honorarja. Vsi smo delali prostovoljno. Po šestdesetih letih sem seveda veliko pozabila, a prav dobro se spominjam, da smo kakšno soboto v knjižnici zaplesali. Na harmoniko nam je igral Jože Hren (Burjevčev Jože). In še lepši je spomin na to, da je v knjižnico prihajal tudi moj sedanji mož Rene Gerden. In prav danes mi je rekel, da takrat v knjižnici ni videl več kot dvajset knjig.

Res je od mojih knjižničarskih dni preteklo veliko časa, a vesela sem, da sem bila zraven, ko se je rojevala zdaj tako lepa in bogata knjižnica. Zelo rada bi si jo spet ogledala in malo poklepeta s knjižničarkami, saj me zelo zanima, kako zdaj poteka delo.

Z možem vsa leta zakona (58 let) živiva v Beogradu. Sodelujem v slovenskem društvu Sava, ki šteje 1450 članov. Delujemo v več sekcijah. Imamo dober pevski zbor Pojoča družba, kjer prepevamo stare slovenske pesmi, tudi božične in velikonočne. Redno koncertiramo v Beogradu, Subotici in Novem Sadu. Z velikim veseljem gostimo tudi pevske zборе iz Slovenije. Nekateri člani našega društva so že tretja generacija in še vedno negujejo slovenski jezik. Pri tem jim pomaga dopolnilni pouk slovenščine, ki ga obiskujejo otroci in odrasli. Pouk vodi učiteljica iz Slovenije, ki poučuje v Beogradu, Nišu, Kragujevcu in Požarevcu. Imamo tudi knjižnico in lepo je tukaj prebirati domačo besedo.

Vsem lep pozdrav!

Vaša prva knjižničarka Ana Roza Nuša Juvanc Gerden”

Priredila: Biljana Milenković Vuković

SREČANJE OTROK Z MIKLAVŽEM V DRUŠTVU SAVA

Sveti Nikola, nam bolj znan kot Miklavž, je eden najbolj priljubljenih svetnikov, ki ga že stoletja časti celi krščanski svet. Čeprav so z njegovim imenom povezane številne legende, je tudi v resnici obstajal. Zgodovinski zapiski pravijo, da je bil sin premožnih staršev, ki je celotno podedovano bogastvo (starša sta umrla za kugo) razdelil siromakom. Odšel je v samostan ter postal duhovnik, pozneje pa tudi škof v Mirni, v Mali Aziji.

Umrli je leta 324. Ko so pozneje, v 11 stoletju njegove posmrtno ostanke prepeljali v mesto Bari (Italija), se je čaščenje tega svetnika v Evropi zelo razširilo. V Sloveniji so mu, od vseh svetnikov, posvetili največ cerkev, okoli 200, tradicija Sv Miklavža pa je priljubljeni del slovenskega ljudskega izročila. Prvi pisni izvori o miklavževanju v Sloveniji potekajo iz leta 1839.

Na freskah je najbolj pogosto prikazan v škofovski obleki. Običajno ima čez belo obleko oblečen mašni plašč, na glavi nosi mitro, v eni roki drži škofovsko palico, v drugi pa pogosto ima knjigo s tremi zlatimi krogli na knjigi, tremi jabolki, včasih tudi s tremi hlebčki. Ima tudi dolgo belo brado ter bele rokavice. Tri zlate krogle simbolizirajo mošnje z zlatom, ki naj bi jih svetnik podaril trem revnim dekletom, da so imele za doto. Iz treh kep zlata so v ljudski domišljiji nastala tri rdeča jabolka. Njegovo ime v grščini pomeni zmago človečnosti. Priljubljen med ljudmi zaradi svoje dobrote, radodarnosti ter ljubezni do bližnjih, je tudi zaščitnik mnogih, kot so mornarji, ribiči, študentje, peki, trgovci, mlada dekleta pred poroko, ženske, ki si želijo otrok...

Praznik svetega Miklavža je vedno spodbujal otroško domišljijo, zaradi česa ga oni nestrpnost čakajo. Otroci so tedne pred njegovim prihodom, v noči med 5. in 6. decembrom, opazno razburjeni. Pišejo mu o svojih željah in kar se da si prizadevajo popraviti vtis ter blažiti posledice prejšnje nagajivosti, ker Miklavž celo leto, z zlatimi črkami zapisuje njihova dobra dela, s črnimi črkami pa porednosti in neposlušnosti. Potem pa na svoj god podari vse, ki so bili pridni, poredne pa čaka šiba, kot

opozorilo da se morajo drugo leto potruditi in lepše obnašati. Miklavževa darila obvezno vsebujejo jabolka, orehe, suho sadje, potem pa lešnike in pomaranče in mandarine. V domove vedno prihaja s svojim spremstvom, angelčki, ki so simbol dobrega ter parklji, simboli zla.

V Društvu Sava v Beogradu so se otroci pri pouku slovenščine že tedne prej pripravljali na sprejem svojega dobrotnika, prvega decembrskega moža, svetega Miklavža. Z učiteljico slovenskega jezika, Tatjano Bukvič, so potrpežljivo vadili pesmi ter uganke, popravljali izgovarjavo in izražanje pri govoru, z učiteljico klavirja, Vesno Martinovski pa razigrano in prisrčno v zboru, ob klavirski spremljavi peli pesmi ki si so jih naučili. Enkrat, pri pouku, sta dva dečka bila tako navdihnjena z ustvarjalno energijo skupine, ter navdušena nad lepoto in enostavnostjo pesmi, da sta si zaželela tudi sama nekaj ustvariti. Matija je skladal glasbo, Marko pa prispeval besedilo.

Na prireditvi v čast prihoda Miklavža, ki so jo uprizorili v prostorih Društva Sava, 6. Decembra, otroci so, čeprav vidno razburjeni, pokazali svoje znanje ter spretnost. Uganke so navzočem občinstvu zastavi Marko in Matija Petrovič, Maja in Jože Vodnik, Marko Pejčić in Sandra Stanojčić. Sandra je nastopila tudi kot solistka, ter ob klavirski spremljavi zapela pesmico

»Čuden možiček«. Besedilo pa popestrila s primernimi scenski gib, kot prava igralka. Marko in Matija sta premierno izvedla svojo skladbo. Najbolj razburljivi del večera se je pripetil, ko so ugasnile luči ter je v prostor stopil dolgo pričakovani Miklavž. Prišel je le v spremstvu angelčkov, ker za parklje tukaj ni bilo dela – otoki iz Društva Sava so redno prihajali k pouku slovenščine, se pridno učili in se pridno obnašali. Zbrani okoli svojega dobrot-

nika otroci so mu še enkrat zapeli svojo najljubšo pesem, on jim je pa razdelil darilca. Pa seveda, že tradicionalno, ptičke iz testa, ko jim jih z ljubeznijo, vsako leto podari naša Nuša Gerden.

Srečanje z Miklavžem je bilo posebno doživetje za otroke in

njihove starše, ker jih je spomnil, da je bogat le tisti, ki lahko svojo srečo deli z drugimi.

Filip Martinovski
Prevedel: Branko Zorko

ALI STE VEDELI DA...?

...ima Slovenija številne zanimive **kulinarične festivale**? Med drugim prirejajo solinarski festival, festival zelja, kostanjevo nedeljo in fižolov dan. ...lahkov Sloveniji plačatezato, da **prenočite v zaporniški celici**? Hostel Celica v Ljubljani je nekdanji vojaški zapor, kjer so domiselno uredili udobne celice za goste. ... je uradni simbol **Ljubljane zmaj**, ki naj bi ga na svoji poti po Ljubljanskem

barju ubil znani grški antični junak Jazon s svojimi neustrašnimi soborci Argonavti? ... so nekatere **prizore v filmu Zgodbe iz Narnije**: Princ Kaspijan posneli v Dolini Soče? ... se pari še vedno **poročajo na Blejskem otoku**? V skladu s tradicijo mora za dolg in srečen zakon ženin nevesto prenesti v naročju po 99 stopnicah, kolikor jih vodi na otok. ... si lahko v Sloveniji ogledate tudi sledi pravih **dinozavrov**?

Sledi iz zgodnjega triasa, predvidoma stare okrog 200 milijonov let, si lahko ogledate na Zalarjevem vrhu blizu Idrije.... je na slovenskih tleh potekala bitka, ki je bila neposreden povod za razpad rimskega cesarstva na vzhodni in zahodni del? Bitka dveh stotisočglavih vojsk pod vodstvom cesarja **Teodozija** in tekmeča **Evgenija** je potekala 5. in 6. septembra 394 v Vipavski dolini. ... so **Brižinski spome-**

niki najstarejši ohranjeni zapis slovenščine in tudi najstarejši ohranjen zapis kakšnega slovanskega jezika? To so tri obredna besedila z versko vsebino, ki so nastala okoli leta 1000. Hranijo jih v Bavarskem muzeju v Münchnu. ... je bila prva slovenska **knjiga** Katekizem napisana leta 1550? V obdobju reformacije jo je napisal protestantski duhovnik **Primož Trubar**. ... velja za največjega slovenskega pesnika **France Prešeren**? Proslavil se je predvsem s pisanjem sonetov, njegova pesem Zdravljica pa je slovenska himna. ... je **Stara lekarna v Olimju** najstarejša lekarna v Sloveniji in ena najstarejših ohranjenih meniških lekarn v Evropi? V njej so ohranjene Lerchingerjeve freske iz leta 1780, ki predstavljajo svetopisemske dogodke s poudarkom na sadežih in zdravilnih rastlinah. ... je med prvo svetovno vojno preko slovenskega ozemlja potekala pomembna frontna linija imenovana **Soška fronta**? Na njej so se proti Italijanom na strani Avstro-Ogrske borili številni Slovenci in to plačali tudi s svojim življenjem. ... je arhitekturno podobo slovenskega glavnega mesta odločilno zaznamoval znani slovenski arhitekt **Jože Plečnik**? Njegov vpliv na sam izgled mesta je bil tako velik, da prestolnico nekateri imenujejo kar Plečnikova Ljubljana.

... je bila slovenska vojna za neodvisnost leta 1991, znana tudi kot **desetdnevna vojna**, prva vojna v Evropi po drugi svetovni vojni? Kljub svoji kratkotrajnosti pa je žal zahtevala 76 žrtev. ... je jama **Vilenica** pri Lokvi najstarejša turistična jama v Evropi – turistični ogledi po njej potekajo že od leta 1633? V njeni Plesni dvorani vsako leto podelijo mednarodno literarno nagrado Vilenica. ... je **jedilnica** premogovniškega rudnika v **Velenju** 160 m pod površjem zemlje najnižje ležeča jedilnica v Evropi? Dolga je približno 15 m, v njej za 12 mizami lahko obeduje 48 ljudi. ... so največ znamenitih blejskih kremnih rezin ali **»kremšnit«** spekli v slaščičarski delavnici Hotela Park na Bledu, in sicer že preko deset milijonov? Izvirni recept mojstra slaščičarja Ištvana Lukačeviča ostaja nespremenjen že od leta 1953. ... je najdaljši železniški most na svetu z lokom iz oblikovanega kamna **Solkanski most** na bohinjski progi? Glavni lok je dolg 85 m, celoten most pa 219,7 m. ... v Sloveniji stoji najvišji industrijski **dimnik** v Evropi? S tem nazivom se ponaša dimnik termoelektrarne v Trbovljah, ki je visok kar 362 m. Z njegovo izjemno višino so hoteli preprečiti onesnaževanje nižjih plasti zraka. ... so v **Planici** dosegli že več kot šestdeset

svetovnih rekordov v **smučarskih skokih** in poletih? Med drugim je smučarskim skakalcem v Planici prvič uspelo prebiti magični meji tako stotih kot dvestotih metrov. Zdajšnji svetovni rekord 239 metrov je bil tudi dosežen v Planici. ... je daleč najuspešnejša slovenska glasbena skupina vseh žanrov in dob narodnozabavna skupina Ansambel bratov **Avsenik**, ki je prodal kar 31 milijonov plošč? Brata Avsenik sta tudi največkrat izvajana evropska skladateljca. ... je Slovenec **Davo Karničar** prvi smučal z najvišje gore sveta Mount Everest? Karničar je tudi prvi človek na svetu, ki je presmučal vse najvišje vrhove sedmih celin. ... je slovenski ultra-maratonski plavalec **Martin Strel** prvi, ki mu je uspelo preplavati Amazonko, Mississippi in Jangcekiang? ...so se slovenski maturantje večkrat zapored uvrstili v **Guinnessovo knjigo rekordov** z najštevilčnejšo sinhrono **četvorko** na svetu? Ta tradicionalen maturantski ples je po ulicah slovenskih mestih hkrati plesalo več kot 26.700 maturantov. ...ima Slovenija več kot 7 tisoč kilometrov pohodniških gorskih poti, ob katerih je 165 planinskih **koč in bivakov**? ...216 km² Slovenije obsegajo **vinogradi**?

Vir:www.slovenia.info
<http://e-uprava.gov.si>

Priredila: Sara Herman

KULTURNI DOGODKI V BEOGRADU

Belef

Od 16. julija do 8. avgusta je na Beograjski trdnjavi potekal Beograjski letni festival – Belef. V glasbenem programu so se predstavili iz Slovenije Zoran Predin (bivši Lačni Franz) in skupina Pankrti. Svojo plemenito dejavnost je v okviru filmskega programa predstavil tudi Grossmann festival filma i vina.

Ljutomerski festival filma in vina Grossmann je namenjen pravim filmskim ljubiteljem, entuziastom brez predsodkov ter tistim, ki so pripravljene eksperimentirati z mejami dobrega okusa in morale. V fokusu so torej še naprej fantastični, grozljivi, divji in kulturni filmi, ki predstavljajo presežke ustaljenih žanrskih obrazcev. Na odlično obiskani projekciji se je predstavil film Korpus krispi Vitomira Kaučiča pa tudi izbrani kratki filmi.

Punk rok skupina Pankrti je nastala 1977, razpadla je leta 1987 in čez 20 let so se spet združili. Pankrti so bili zelo popularni

v vsej Jugoslaviji, predvsem na začetku osemdesetih let, ko se je zlasti zaradi njihovega vpliva razširil jugoslovanski novi val. Karizmatičen pevec Pero Lovšin je bil in ostal njihov zaštitni znak. Številčni publiki so postregli z repertoarjem: ZK Pank, Lepi in prazni, Jest sm na liniji, Gospodar, Anarhist. Spomili so nas, kaj so nekdaj menili za jugoslovanski punk in kaj menijo zdaj. Nastop so končali z zelo znanima pesmima Osmi dan in Bandiera Rossa. Publika je uživala v dobri glasbi.

Beer fest

Od 18. do 22. avgusta je bil na Beograjskem Ušću, najbolj atraktivnem balkanskem odprtem koncertnem prizorišču, v produkciji Beograjske Kulturne Mreže organiziran že sedmi tradicionalni Belgrade Beer Fest. Festival je postal eden od najbolj obiskanih glasbenih festivalov v Evropi, redni gostje pa so vsako leto tudi

slovenski izvajalci. Slovenske barve sta zastopali skupini Siddharta in Pankrti. Siddharta je petčlanska slovenska rock skupina, ki je nastala leta 1995 in ima po več kot desetih letih glasbenega ustvarjanja položaj najuspešnejše in najbolj priljubljene glasbene skupine v Sloveniji. Poimenovala se je po znanem romanu pisatelja Hermana Hesseja z istim naslovom. Želeli so si drugačnosti, zato so zvok obogatili s saksofonom in klaviaturami ter so skupaj ustvarili svoj zvok, ki ga z lahkoto prepoznamo

kot Siddhartin zvok. Starostno, stilno in energijsko povsem neenotna publika se je združila v eno in s pivom uživala v zelo znanih pesmih.

Nebojša Milivojević
Prevedla: Natalija Keržlin

Spomenik G2

22. septembra se je na prizorišču Bitef teatra, v okviru glavnega programa 44. Bitefa, odvila plesno gledališka predstava Spomenik G2 v režiji Dušana Jovanovića in Janeza Janše. Nastala je v koprodukciji Maske Ljubljana in Ljubljanskega mestnega gledališča. To je duhovita in ustvarjalna rekonstrukcija predstave EG Glej iz leta 1972. Prvikrat se je na slovenskem odru zgodila predstava, ki je na radikalen način zanikala tekst kot literaturo in ga spet ustvarila kot gledališče.

Avdicija

Kulturno društvo Tuhinj je v petek, 8. oktobra na povabilo Društva Slovencev Sava v Beogradu nastopilo s komedijo Avdicija.

Gledalci so izpitna komisija, pred katerimi se odvija avdicija za lokalno gledališče in vsi kandidati se po svojih najboljših močeh trudijo, da bi jih prepričali v poslanstvo svojega talenta. Prikazana je nerodnost posameznih kandidatov, njihove želje, ki so večje od zmožnosti, njihovi nastopi, komentarji. Pri tem pa se vsi ti različni značaji zapletajo v situacije, ki jim niso kos, zato so njihovi nastopi neskončno zabavni.

Od blizu in

Malomeščanska svatba

Drama Slovenskega narodnega gledališča Maribor je 26. in 27. oktobra gostovala v Jugoslovanskem dramskem gledališču s predstavama Od blizu in Malomeščanska svatba.

Od blizu je ena od najuspešnejših dram na temo razmerij, ki so predstavljene na neustavljivo privlačen, romantičen način. To je igra o sodobnih partnerskih odnosih, sodobnem egocentrizmu, iskanju pravega partnerja, ljubezenskih zmagah in porazih. Štirje izjemno kompleksni karakterji se zapletajo v ljubezenske tragikomične zgodbe, kjer ne man-

jka ljubosumja, moških kapric, ženske muhavosti, seksa in laži.

Malomeščanska svatba prikazuje poročno kosilo, duhovite in sproščene dialoge, besedne igre in absurdistični humor. Poroka je nekaj najlepšega za kasnejše spomine, ampak svatba, na katero so povabljeni pripadniki malomeščanskega razreda lažne morale, izgubi svoj prvotni namen. To je le parada, kjer naj bi se vsakdo pokazal v vsem svojem razkošnem perju, kjer naj bi vsakdo pojedel in popil čimveč, kjer bi vsakdo komaj čakal, da kritično oceni druge in se naslaja nad njihovo nesrečo. Na koncu te mukotrpne zabave ostanejo le še polomljeno pohištvo, popito vino in strta srca.

Romansa

27. oktobra je v Beograjskem dramskem gledališču nastopilo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s predstavo Romansa. Romansa se ironično posmehuje sodobnemu sodstvu. Prizorišče dogajanja je sodišče in sodni proces, ki prikazuje popoln raz-

pad sistema, vrednot in demokracije. Sodnik se ukvarja s svojimi alergijami, tožilec ima težave s svojim fantom, branilec brani obtoženega, ki se ukvarja s svojim židovstvom. Vseh šest nosilcev zgodbe je šest groteskniha značajev, polnih najrazličnejših predsodkov od homofobije do antisemitizma, od korupcije do konzervativizma.

Pes, pizda in peder

Mestno gledališče ljubljansko je gostovalo v ponedeljek, 29. novembra v Beograjskem dramskem gledališču s predstavo Pes, pizda in peder.

Predstavljeno je srečanje treh nekdanjih prijateljev iz soseske, ki so v tistih letih, ko so že izgubili iluzije v zvezi z življenjem. Med njimi so se vezi skozi leta razumljivo razrahljale, imajo tri različne poglede na življenje, njihov razgovor je nabit s cinizmom, ironijo in zabavnimi anekdotami. Slutiti se da, da je njihovo prijateljstvo že davno mrtvo, če je sploh kdaj obstajalo.

Solistika

25. decembra je v Bitef teatru gostovalo Glasbeno gledališče Variete iz Ljubljane s komedijo Solistika. Dva glasbena solista se znajdetta v oddaji na glasbenem tekmovanju in oba zase verjameta, da sta najboljša. Direktni prenos se predvaja na radiu in niti naduti voditelj se ne zaveda, da sta to edina tekmovalca. Tako so iznajdljivost in komični zapleti neizogibni.

Slovenka

V oktobru smo imeli priložnost, da si v beograjskih kinodvoranah gledamo slovenski film Slovenka. Glavna junakinja Aleksandra je stara 23 let, študira angleščino in se pripravlja na diplomu. Edini, ki ga ima zares rada, je njen oče. Prostituirala se in objavlja oglas, ki je namenjen predvsem tujcem, ki pridejo v Slovenijo. Naslov filma je Slovenka, ker se pod tem imenom Aleksandra oglašuje v Salomonovem oglasniku. Spretno manipulira z ljudmi okoli sebe, laže in krade. Ima svoj projekt. Ko bo končan, bo živela normalno življenje. To pa ni tako enostavno, kot si predstavlja.

Natalija Keržlin

PLETERŠNIKOVA SREČANJA (10. – 17. junij 2010)

Ko smo se skupina Slovencev iz srbske diaspore pripeljali na območje spodnje Štajerske, tik za hrvaško mejo, smo se znašli v čudovitem kraju, ki se imenuje Pišce. Kraj je oddaljen 16 km od Brežic in 6 km od Bizeljskega. Gostje iz Srbije smo bili namreč povabljeni na znamenita Pleteršnikova srečanja, ki jih za ljubitelje slovenščine že tretjič organizira Društvo Pleteršnikove domačije. Namenjeno je druženju Slovencev, ki živijo izven domovine. Srečanje je dobilo ime po znamenitem jezikoslovcu Maksu Pleteršniku, avtorju izjemnega slovensko-nemškega slovarja iz leta 1895. Manifestacija obeležuje spomin na jezikoslovca in omogoča navzočim, da slišijo in uporabljajo melodijo slovenskega jezika. Za to poskrbijo prijetni domačini: Marjana Ogorevc, predsednica društva, Martin Dušič, ravnatelj osnovne šole in nam izjemno ljuba Rut Zlobec, učiteljica slovenskega jezika. Na srečanju, ki je bil narejen zelo tesno, je že od začetka vel poseben duh po slovenstvu. Čutiti je bilo vpliv domačega vaškega okolja, čemur so pripomogle goreče sveče, stara, a urejena domačija, prijetno topla noč.

Ta večer smo opravili svojo prvo nalogo. Vsak je namreč prinesel nekaj, kar ga je spominjalo na Slovenijo. Za ene je to bila razglednica, za druge spominček, souvenir, spet tretje stara gramofonska plošča ali kakšen predmet iz domače slovenske hiše. Spominke smo razstavili in vsak je ob svojem povedal zgodbo vezano na predmet.

Na prvem sprehodu po okolju smo izvedeli, da so to kraji, ki so znani po vinu in repnicah. Repnice so jame, kleti, ki so izkopane v peščenem laporju, imajo stalno enako vlažnost in temperaturo, kar je pomembno za hrambo vina in drugih pridelkov. Sprehod smo pričeli pri kužnem znamenju, ki spominja na stare bridke čase, ko je tod morila kuga. Pot je vila mimo vaškega kozolca do farne cerkve sv. Mihaela, dokončane leta 1806, nato do izvira Gabernice. V bližini je še vedno aktiven mlin, eden od nekdanj sedemnajstih delujočih.

Popoldan smo se odpeljali na Bizeljsko, kjer smo si ogledali repnico pri domačiji Kelher in kasneje etno domačijo Sušnik.

Pleteršnikovo domačijo smo si ogledali na posebno zanimiv način. Domačini so pripravili "mobo", prostovoljno delo urejanja okolja in dvorišča domačije. Ni nam bilo odveč. Po uspeli akciji so nas zapeljali v Šmarješke toplice na rekreacijo, kar se je prileglo, saj je bila vročina neznosna.

Tretji dan smo gosti iz Srbije kar pošteno "zaštimali po slovenski". Vsi smo dobili svojo nalogo opravljen v kuhinji, jedilnici, spalnici. Domovali smo kot taborniki v gozdu, le da to pot na šoli v Pišecah. Tu smo brali časopise in knjige, tu so se odvijale različne delavnice. Mira Grahek je pripravila delavnico z naslovom Kaj me osreči. V njej smo spoznavali sebe in svet ter se preizkusili v pisanju slovenščine. Zanimiva je bila tudi delavnica lutkarice Tatjane Udovč.

Obiskali smo Krško in samostansko knjižnico ter hišo znanelega raziskovalca Slovenca Janeza V. Valvazorja, pisatelja in prvega ilustratorja slovenskega prostora, najbolj znanega po knjigi Slava vojvodine Kranjske. Pot nas je zanesla še na grad Rajhenburg, nekdanj dom bratov trapistov, kjer smo obiskali muzej posvečen zgodovini gradu in znanim sirom.

V Brežicah smo bili sprejeti pri gospodu županu Ivanu Molanu. V Posavskem muzeju smo poslušali o vaškem uporniku Hrvatju Gubcu in Slovcu Gregoriču. Muzej je v stari baročni zgradbi, v kateri se odvijajo koncerti in pripravljajo razstave.

Nepozaben je bil tudi ogled gradu Pišce, ki ga je v 13. stol. postavila salzburska nadškofija, kasneje pa odkupil Inocenc Moscon, ki je v njem bival do sredine 20. stoletja. Najstarejši del gradu je 36 m visok romanski stolp, ob katerem je zrasla grajska arhitektura. V grajskem parku so gozdarji prešteli okoli 35 vrst

različnih dreves, med njimi celo sekvojo, ki meri v višino čez 50 m. Po poti čez gozd smo prispeli do hrama Slavka Omerza. Hrana in pijača sta se prilegla. Dobro razpoloženi smo ob spremeljavi harmonike zapeli na vsa usta.

Navdušujoči so bili tudi večeri s kantavtorjem Petrom Dirnbekom pri njegovi domačiji, poezija Jane Kvas, Vesne Novak, Tanje Plevnik. Zadnji večer smo uživali ob ogledu slovenskih filmov iz produkcije RTS: Zlati ključek v mojem srcu, Slovenska lipa.

Udeleženci, ki so prvič obiskali Pišece, se bodo radi vrnili. Ideja Društva Pleteršnikove domačije, da preko srečanj ljudi iz diaspore ohranja materinščino, je povsem zažvela.

Dragomir Zupanc

(prevod in lektoriranje:

skupina odraslih učencev dop. pouka slovenščine)

ŠPORTNA SEKCIJA DRUŠTVA SAVA

Organiziranje Slovencev v Srbiji poteka v različnih oblikah, ki so v skladu z možnostmi našega Društva. Tako smo v tem letu začeli z organizirano športno aktivnostjo. Športna sekcija je naredila program dela za leto 2011 z upanjem, da bodo občasne dejavnosti postale redne aktivnosti.

Društvo Sava v tem vidi priložnost, zlasti za mlade, da preko aktivnosti, ki so jim blizu, prepoznajo in učvrstijo svojo nacionalno identiteto. S tem načrtom soglašata tudi Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki podpira in financira ta program.

Letos je tradicionalno v ospredju nogomet pa tudi odbojka in tenis. Športne aktivnosti se odvijajo na Adi Ciganliji vsako nedeljo dopoldan. Informacije lahko dobite v Društvu ali preko e-naslava sport.sava@gmail.com. Vabljeni vsi, da se prijavite in z veseljem sodelujete v skupnih športnih aktivnostih.

Sicer pa športne aktivnosti Društva v zadnjih petih letih potekajo na različne načine. Sodelovali smo v nogometnih in odbojkarskih tekmah Slovencev v Srbiji na svetovnem prvenstvu Slovencev po svetu. Na odbojkarskem prvenstvu je reprezentanca zabeležila pomembno 3. mesto in se je v Beograd vrnila z odlikovanjem. Pomembno vlogo pri vodenju ekipnih športov ima Branislav Hajdinjak. Med planinci je najbolj zaslužen G. Mirko Detiček. Društvo Sava in športna sekcija se jima za to pionirsko vlogo ob tej priložnosti lepo zahvaljujeta. Prav tako smo bili aktivni na posebni manifestaciji, ko so društva Hrvatov in Slovencev pripravili športni dan na Adi Ciganliji. Odigrali smo nekaj tekem v odbojki in tenisu. Upamo, da bomo letos še boljši, uspešnejši in da nam bo uspela udeležba na uradnih tekmovanjih z beograjskimi športnimi organizacijami.

Lep športni pozdrav,

Športna sekcija Društva Sava

Tudi to leto se bo v organizaciji društva Slovenija iz Ljubljane odvijalo svetovno nogometno prvenstvo za Slovence, ki živijo izven matične domovine. Prvenstvo bo potekalo konec julija. Poleg ekip iz Slovenije, Argentine, Nemčije, Belgije, Makedonije, Kanade, bo sodelovala tudi ekipa iz Srbije. V reprezentanci bodo člani športnega dela Društva Sava in drugih društev v Srbiji. Vse informacije dobite v Društvu ali preko e-naslava sport.sava@gmail.com.

NA PLANINCAH...

TRIGLAV 28. – 30. avgust 2010

Čeprav smo na Triglavu bili že velikokrat, je vsak vzpon nekoliko drugačen.

Letos smo prišli v Dolino vrat, do Aljaževega doma, zvečer, komaj je začelo deževati in struga Triglavске Bistrice je tukaj bila še suha. Čez noč je močno deževalo, gmelno in bliskalo se je. Zjutraj še vedno dež, nizki oblaki so skrivali Severno Triglavsko steno. Dopoldan je dež postopoma prenehal in celo sonce se je kazalo skozi oblake. Nekoliko pozno, že proti dvanajsti uri smo se odločili iti gor.

Suha struga Triglavске Bistrice je sedaj bila polna vode in, ko smo jo prvič prečkali po brvi skoraj smo vsi imeli mokre noge, toda to je bil šele začetek. Sonce je sijalo med oblaki toda skala je že od samega začetka bila mokra in spolzka. Izbrali smo pot »Čez prag« in kot ime pove na vzponu smo imeli nekaj »pragov«; skoraj navpičnih skalnatih odsekov, ki so sicer zavarovani s klini in vrvmi, toda ko so mokri so še vedno zelo nevarni. Sonce je kmalu izginilo in smo se vzpenjali v megli – bili smo v oblakih. Pri Begunjskem studencu smo odpočili in pričelo deževati. Dež nas je spremljal do Triglavskega doma na Kredarici, toda začel je tudi močan veter, ki je deževne kapljice nesel poševno, v obraz,

pa tudi pod obleko, temperatura je močno padla. V dom smo prišli čisto premočeni in premraženi in smo pohiteli, da bi čim prej oblekli suhe reči. To so počeli tudi vsi drugi planinci, ki so bodisi prišli pred, ali za nami. Dom je postal ena sama slačilnica, toda vsaj toplo je bilo.

Vso noč smo poslušali močen veter ki je vel okoli doma, snežilo je, k sreči ne preveč.

Zjutraj se je zjasnilo, veter je ponehal toda temperatura je bila pod ničlo in ponekod so bile poledenele zaplate.

Sončni vzhod je bil čudovit, zrak čist in pogled je segel daleč čez vrhove v dolino.

Počakali smo da je sonce postalo bolj močno in na izpostavljenih legah se je led začel taliti. Zdaj je bilo bolj varno za vzpon, toda proti vrhu je vse eno bilo spolzko, vrvi so bile poledenele in mrzle.

Ko smo se skupaj z drugimi planinci prišli do Aljaževega

stolpa vse težave so bile pozabljene. S soncem obsijani vrhovi so segali daleč v Italijo in Avstrijo, nebo pa pisano s belimi oblaki. Tiste ki so prvič prišli na to višino so »krstili« z udarci po »ta zadnji«.

Sestop je bil lažji, čeprav daljši; mimo doma Planika in Vodnikovoga doma v Rudno polje in je potekel brez težav.

Ko smo naslednji dan prišli na Bled, vsi okoliški hribi nad 2000m so bili pokriti s svežo, debelo snežno odejo, Triglav tudi.

Odrpavo je za Planinsko društvo Železničar, Beograd organiziral in vodil naš član Mirko Detiček

Branko Zorko

V tej številki Biltena objavljamo imena tistih članov, ki so preminili in nas zapustili ali pa se preselili v neki drugi, upamo, boljši svet, kakorkoli kdo od nas to dojema. Objavljamo imena tistih, o čigar odhodu smo obveščeni. Hkrati vas prosimo, da nas obvestite, če veste še za kakšne člane Društva, ki so umrli. Informacija naj vsebuje: ime in priimek, datum ter kraj rojstva in smrti.

Zlatan Vauda ★14. 01. 1923 Šmarjeta (danes Pernice) – † 08. 11. 2010 Beograd

BILTEN
ДРУШТВО СЛОВЕНАЦА У БЕОГРАДУ - ДРУШТВО САВА
ДРУШТВО СЛОВЕНЦЕВ У БЕОГРАДУ - ДРУШТВО САВА

Izdajatelj: ДРУШТВО СЛОВЕНЦЕВ У БЕОГРАДУ – ДРУШТВО САВА

Beograd, Višegradska 23, tel/fax: +381 11 2641-357, e-mail: sava-si@eunet.rs www.drustvosava.org

Uredništvo: Vladimir Uršič, glavni in odgovorni urednik;
Biljana Milenković Vuković, urednik; Anica Sabo, Slobodan
Jakoš, Ivan Debeljak in Branko Zorko, člani

Lektorici: Maja Đukanović in Tatjana Bukvič

Likovno-grafična priprava: Dušan Todorović, Aleksandra
Anđelković, Igor Stepančić in Jasmina Pucarević

*Bilten je brezplačen. Izhajanje Biltena financira Urad Vlade
Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.*

Rokopisov, fotografij in risb ne vračamo. Podpisani članki

*predstavljajo osebno mnenje avtorjev, ki se nujno ne morajo
strinjati z mnenjem uredništva. Uredništvo ima pravico po potrebi
skrajšati in prilagoditi prispеле priloge.*

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
061

BILTEN / Društvo Slovenaca "Sava" u Beogradu
ISSN 1452-9092 = Bilten (Društvo Slovenaca "Sava" u Beogradu)
COBISS.SR-ID 140641548